

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENE

Ček račun: Ljubljana št. 10.630 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7363, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797 Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Telefoni uredništva: dnevna služba 2950 — nočna 2996, 2994 in 2954

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ko vse poka...

Mednarodni red, ki ga je bil pred sedemnajstimi leti ustanovil versajski mir, se naglo podira. Mirovni predlogi, ki jih je Hitler po posredovanju Anglije stavil tako imenovanim lokarnskim vesilam kot odgovor na njihovo vprašanje in zahtevo, da mora Nemčija dati zadoščenje za kršitev mirovnih pogojev, hočejo postaviti Evropo na popolnoma novo podlago. Teh predlogov ni nič manj kakor devetnajst, katerim pa je dodanih še pet točk, ki govorijo o omejitvi letalske, plinske in težke artiljerijske vojne ter borbe s tanki in napadov na zaledje, s čemer si skuša Nemčija v prvi vrsti zagotoviti diplomatsko pomoč Anglije, ki ji je toliko na varnost britanskega otočja pred napadi iz zraka. Isti cilj zasleduje tudi izmed Hitlerjevih mirovnih predlogov, ki govorijo o bodoči omejitvi oboroževanja sploh, o čemer tako radi sanjajo angleški pacifisti in vplivni cerkveni krogi.

Ce bi Francija mogla računati na brezpogojno pomoč Anglije, bi bilo mogoče ta v najsilnejšo mirovno voljo Nemčije odeli napad Nemčije na versajski mir, oziroma na temelje vsega današnjega mednarodnega reda v Evropi in deloma tudi na drugih kontinentih, primeroma lahko odbiti, ker ima danes Nemčija na vznođu kot svojega najodločnejšega nasprotnika ruske soviete, ki so zdaj tesno povezani s Francijo, ako ne ščetiemo držav Male zveze, od katerih nimajo čisto brezpogojnega interesa na tem, da bi prišle z Nemčijo v resen konflikt. Toda Francija ima v svojem prizadevanju, da ohrani dosedanje stanje v Evropi, s katerim je zvezana vsa njena sedanja pozicija na našem kontinentu, svojega največjega nasprotnika baš v Veliki Britaniji, ki svoje simpatije do Nemčije skriva za takozvanim tradicionalnim prijateljstvom s plemenitim francoskim narodom. Vprašanje je, kako je to mogoče, da se je Anglija danes po tako bridki izkušnji z nemškimi rajhom, ki v Hitlerjevih predlogih odkrito izpoveduje svoj cilj, da postane zopet kolonialna država in ki za svoje zopetno članstvo v Zvezi narodov zahteva vpostavitve vsega svojega političnega in vojaškega položaja, kakršnega je imel pred vojno, odmaknila od svoje bivše zaveznice Francije, da nieno sedanje obnašanje stvarno ni ničesar drugega kakor direktna podpora Nemčije, ki je prekršila versajski in lokarnski pakt, pod katerima stoji podpis angleških državnikov.

Med temi vzroki je gotovo prvi ta, da hoče Anglija igrati vlogo posredovalca in razsodnika v medsebojnih sporih kontinentalnih vesilov, radi česar spretno izrablja predvsem kronično naprotje med Francijo in Nemčijo. Videč, da je Francija zaradi nemškega koraka v vse prej nego zavidnem položaju — kljub izvršni in ogromni vojaški moči republike ter njenemu zavezništvu s sovjeti in državami evropskega jugovzhoda — se Eden trudi, kako bi vodil angleško diplomacijo tako, da bi izгледалa kot rešitelica Evrope sploh in Francije posebej. Rezultat takega reševanja bi seveda bil ta, da bi mogla Anglija vsako njej opasno premoč Francije parirati s položajem Nemčije, ki bi, ako bi se Hitlerjevi predlogi sprejeli, bila Franciji v vsakem oziru kos in enakovredna, ne da bi postala preveč nevarna Angliji. Tako bi tudi bila izpolnjena težnja Anglije, ki se od nekdaj drži načela, da si izvjuje ali pa tudi samo ohranja po vseh delih sveta ugodno pozicijo s tem, da sama ne preliha nobene krvi za svoje interese. Ker je potreben Angliji mir — kar pa angleške vlade ne zadržuje, da je pravkar sprejela največji oborožitveni program na morju, na kopnem in v zraku, kar jih je bilo sploh kdaj predloženih angleškemu parlamentu — zato hoče Anglija tudi Franciji diktirati, da bo mirna, četudi bi morala za to plačati najdražjo ceno, to je: Francija bi morala priznati popolno enakopravnost nemške vesile, ki bi z njo sklenila 25-letni nenapadalni pakt, bi morala privoliti v to, da se njena zveza s sovjetsko Rusijo oropa vsega praktičnega pomena s tem, da bi se Nemčija obvezala za mir samo na zapadu, nikakor pa ne na vzhodu, in da bi sploh žrtvovala svoj sistem splošne in vzajemne varnosti med vsemi državami proti napadalu ter se zadovoljila s takozvanimi dvostranskimi pogodbami, ki bi jih evropske države poljubno med seboj sklepale — to se pravi, da bi se morala Francija sama odpovedati vsej svoji povojni veljavi in vplivu, ki bi ga morala enostavno deliti v enakih delih z Nemčijo.

Toda za angleško taktiko, ki je pripravljena tako zelo žrtvovati interese svoje zaveznice, tičijo še drugi zelo važni razlogi, in to so predvsem interesi britanskega imperia v Aziji. Sovjeti so namreč, kakor hitro so si zagotovili s paktom s Francijo svoj hrbet na zapadu, začeli v Aziji na celi črti od Kavkaza do Tihega morja diplomatsko ofenzivo, ki je naperjena proti Angliji. Najprej so podaljšali pakt z Afganistanom, na drugi strani pa so v tajnem dogovoru z osrednjo kitajsko vlado v Nankingu, po pa še utrdili svoje dobro staro prijateljstvo s Turčijo in Perzijo, kar ima vse samó ta namen, da bi se mogla Rusija zavarovati proti Angliji, ako bi se le-ta nameravala postaviti na pot ruskim interesom v vzhodnem Turkestanu (Sinciangu). Ta ogromna provinca ima sicer danes nekako neodvisno vlado, ki ni še prekinila vseh vezí z Nankingom, v resnici pa je pod protektoratom Moskve, ki je prevzela tudi faktično vodstvo turkescanske armade. Toda kitajski Turkestan ima že od nekdaj zelo važne in živahne gospodarske zveze preko himalajskih prelazov z Indijo. Anglija je mislila, da si bo svoj dosedanjí vpliv v tem ozemlju ohranila s tem, če pusti Moskvi prošle roke v zunanji Mongoliji, s katero so sovjeti, kakor smo izvedeli pred dnevi, sklenili oziroma pravzaprav obnovili in utrdili pogodbo o medsebojni politični in vojaški pomoči. Anglija pa je to žrtev doprinesla zastonj. Zakaj pravkar se izve, da je Moskva odposlala »znanstveno« eks-pedicio daleč tja v Tibet, ki ga Velika Britanija od nekdaj smatra za svojo izključno interesno sfero. Če si obenem predočimo, kakšno važnost pripisujejo sovjeti svoji zvezi z Afganistanom, potem se ne bomo čudili, da je Velika Britanija poslala na to zelo pozornost in da se oglašajo v Londonu te glasovi, da bi morala Anglija v Aziji podpirati japonsko politiko, ki njuja najjačji odpor revolucionarni sovjetski politiki, o kateri vemo, da je zopet organizirala kitajsko komunistično armado v Sansiju, to je v osrčju kitajske države same. Iz tega je čisto lahek in naraven ter stvarno upra-

Rim privolil v pogajanja da prepreči zaporo petroleja da pridobi na času do popolnega zloma Abesincev

London, 3. aprila. c. Predsednik odbora trinajstorič de Madariaga, ki se nahaja v Italiji, kjer je dobil Mussolinijev pristavek na mirovna pogajanja, je sporočil v London ostalim članom odbora, da se bo odbor trinajstorič v najkrajšem času sestal v Zenevi in začel zasediti kot posredovalen organ za pripravo mirovnih pogajanj med Italijo in Abesinijo. Verjetno je, da se bo odbor trinajstorič v ta namen sestal v Zenevi že v tednu pred veliko nočjo. Nekateri listi pa odkrito pišejo, da je Mussolini pristal na začetek mirovnih pogajanj samo zato, da se izogne zapori petroleja. Pogajanja da bo zavlekel tako dolgo, dokler da z orožjem ne bo dosegel vseh svojih ciljev v Abesiniji, nato pa diktiral mir premaganemu negušu.

Pogajani še ni

Rim, 3. aprila. AA. Agencija Stefani demantira vest listov v tujini, da bi bil abesinski cesar poslal svoje odposlanece k poveljstvu italijanskih čet v Vzhodni Afriki.

Addis Abeba, 3. aprila. AA. (Havas). Abesinska vlada demantira v celoti poročila iz italijanskega vira, da se vrše direktna pogajanja med Italijo in Abesinijo.

Egipt razburjen

V egiptskih vladnih krogih in tudi med ljudstvom je zavladala velika skrb zaradi italijanskega napredovanja proti Tsanskemu jezeru, ker vsi smatrajo, da bo zasedbo teh krajev po italijanski vojski ogrožena oskrba z vodo v gornjem Egiptu. Ministrski predsednik Ali Maher paša izjavlja, da bo vlada prisiljena storiti diplomatske korake v obrambo egiptskih interesov v področju Tsanskega jezera.

Mussolini:

Ogibajte se jezera Tsana in Modrega Nila

Dšibuti, 3. aprila. b. Z desnega krila italijanske fronte se čujejo zelo zanimivi podatki, ki potrjujejo, da je nemir v Veliki Britaniji zaradi italijanskega napredovanja v področje Tsanskega jezera deloval tudi na vrhovno italijansko poveljstvo. General Starace je namreč dobil nalog od Mussolinija, da ustavi napredovanje dalje od Gondarja, pač pa naj uredi vse zavzete kraje vojaško in politično. Starace se zlasti ne sme približati s svojo armado Tsanskemu jezeru, da ne bi še bolj vzmirljal Anglije. Potem, ko bo vse področje okrog Gondarja vojaško in politično urejeno, bodo italijanski motorni oddelki udarili proti jugu v precejšnji razdalji od Modrega Nila. Naloga teh oddelkov bo, da prodrejo dalje v smeri proti Desie in Addis Abebi.

Asmara, 3. aprila. AA. Havasov posebni vojni dopisnik pri italijanski vrhovni komandi poroča: Italijanske izgube v bitke z dne 31. marca znašajo skupno okoli 1200 mrtvih in ranjenih. Na abesinski strani so poleg Ligare in Tefua padli še drugi velikiš, med njimi tudi poštni minister Volde-markos in Avertela, poglavar plemena Zebalgara, ki je že svoj čas prešlo k Italijanom. Znano je, da je to plemo o priliki poraza rasa Mulgete pri umikanju napadlo njegove čete in jim med njimi vprizorilo strašen pokol. Po zadnjih poročilih se zdi, da se potolele čete cesarja Haile Selasie zbirajo okoli jezera Asangija in to na severno-zapadni strani. Nekateri menijo, da bo cesar tvegat še eno bitko z Italijani, drugi pa so prepričani, da bo cesar Haile Selasi po porazu, ki ga je doživel 31. marca, zaprosil za mirovna pogajanja.

Abesinija priganja ZN

Zeneva, 3. aprila. AA. (DNB) Abesinski poslanik v Parizu je poslal Zvezi narodov novo noto, v kateri zahteva, naj Zveza narodov zavzame proti Italiji odločnejše stališče. Nota pravi dalje, da je italijanska vlada sprejela v načelu poziv sveta ZN na mir samo zato, da odloži petrolejske sankcije. Vrh tega dokazuje italijanska vlada s svojimi besedami in dejanji, da ne namerava končati sovražnosti. Abesinija ugotavlja ogorčeno, da Zveza narodov ne izvaja proti Italiji vseh potrebnih sankcij. Vrh tega so Italiji omogočili, da izgrava vsako sankcijo. Abesinska vlada pošila Zvezi narodov zaradi tega tele zahteve:

1. da se ji da finančna pomoč, ki jo je že ope-tovano zahtevala;
2. da se ukine vse obstoječe ovire za prevoz orožja v Abesinijo;
3. da se okrepe in izpolnijo sankcije, ki jih določa čl. 16 pakta ZN;

vičen zaključek, da Anglija računa na Hitlerja kot na svojega naravnega zaveznika v diplomatski borbi z današnjim najdražjim zaveznikom francoske republike, s sovjetsko Rusijo.

Spričo tega postaja jasno, kako zelo se je zapletel položaj v Evropi, ki ga je povzročila najnovejša Hitlerjeva gesta, ki je, kakor vemo, imela v svoji ravnoteži odigravajoči se fazi za posledico tudi ponovno oborožitev Avstrije, katero oficio- gnilo avstrijske vlade pozdravlja kot »osvoboditev avstrijske republike od ponižujočih spon versajlske mirovne pogodbe« in za katero stoji Mussolini, ki je k temu koraku dal svoj blagoslov, predvidevajoč v bližnji bodočnosti tudi »osvoboditev« Madjarske iz njenega »ponižujočega« povojnega stanja... Vse to, kar je sedaj tudi države Male antante čisto aktivno diplomatsko za-

4. da se naj nujno zahteva od italijanske vlade, da spoštuje vojno pravo in mednarodne pogodbe in da prepreči načrtno uničenje in ubijanje prebivalstva, ki ne sodeluje v vojni.

Nova bitka na severu

Addis Abeba, 3. aprila. b. V tukajšnjih krogih vlada veliko zanimanje za sedanjo odločilno bitko, ki je v polnem teku v nižavi Mahoni, južno od nekdanjih prvih italijanskih bojnih črt pri Amba Aladži. Sedanja bitka med Italijanskimi in abesinskimi četami bo usodnega pomena, ker gre za prekinitev karavanskih poti, ki vodijo proti porušenemu mestu Desie in proti Addis Abebi. Z bojišča prihajajo zelo redke vesti in se je o bitki moglo zvedeti sledeče:

Vsi znaki kažejo, da je maršal Badoglio dobil strogo povelje iz Rima, da za vsako ceno stre odpor abesinske armade. To se vidi že po tem, da se menja nad bojiščem eskadra za eskadro letal,

ki neprenehoma obsipajo Abesince z bombami in z ognjem iz strojnice. Letala hočejo za vsako ceno streti hrabrost in moralno abesinskih vojakov. V bojih se poslužuje italijanska pehota majhnih tankov, metalece ognja, ki so zgrajeni za gorate kraje. Ker tudi to orožje ni dovolj uspešno, pa uporabljajo Italijani bombe s strupenimi plini.

Abesinski vojaki pa predvsem izkoriščajo borbo prea v prsi in pozorno streljajo na sovražnika, ker je abesinsko vrhovno poveljstvo izdalo strog nalog, da se varuje z municijo. Izza prve abesinske bojne črte ima cesar velike in dobro oborožene rezerve, ki jih skrbno čuva, da napoti odločilen trenutek na ugodnem kraju. Cesar Haile Selasie sam vodi bitko in bodri vojake. Trdi se, da je do sedaj padlo nad 3000 Italijanov.

Addis Abeba, 3. aprila. AA. (Reuter.) Po poročilu angleškega vojaškega strokovnjaka, ki se je te dni vrnil s severnega bojišča, je cesar Haile Selasie obdržal vrhovno poveljstvo nad abesinskimi četami na severnem bojišču v svojih rokah. Cesar pregleduje sedaj svoje čete in izpopolnjuje izgube v posameznih enotah. Kaže, da bo že v kratkem prešel v protinapad.

Posveti generalnih štabov Anglije, Francije, Belgije - Eden želi navzlic temu pogajanj z Nemčijo

London, 3. aprila. AA. V spodnji zbornici je dopoldne govoril zunanji minister Eden. Namignil je na včerajšnji razgovor in je izjavil, da je dejal poslaniku von Ribbentropu, da so po sodbi britanske vlade najnovejši predlogi g. Hitlerja zelo važni in vredni podrobne proučitve, nastane že vprašanje, kakšna naj bo metoda. Treba nam je časa, da stopimo v zvezo z drugimi vladami. Eden je dalje dejal, da je prošil von Ribbentropa, naj izjavi g. Hitlerju, da britanska vlada ne bo opustila nobenega truda, da najde pota in načine za začetek pogajanj v svrhu končne ureditve. G. Eden se je dalje skliceval na svojo izjavo od 26. marca o ozračju zaupanja in je poudaril, da bodo razgovori zastopnikov glavnih generalnih štabov v prehodni dobi zgolj tehniškega značaja in da ne bodo prav nič povečali britanskih političnih obveznosti.

Glede pism, ki jih je izročil včeraj popoldne francoskemu in belgijskemu poslaniku, pravi Eden, da jih je sprejelo tole sporočilo:

»Izročitev teh pism prav nič ne pomeni, da bi se bilo spremenilo mnenje britanske vlade glede prizadevanja za spravo. Kakor vam je znano, smo danes dobili od nemške vlade neke predloge, ki jih izročamo vaši vladi, da jih skuša takoj proučiti. Dotlej je pa britanska vlada v skladu s čl. 3 predlogov pripravljena dati navodila britanskemu glavnemu generalnemu štabu, da stopi takoj v stik s francoskim in belgijskim glavnim generalnim štabom za ureditev tehniških okoliščin, po katerih bi se imele izvršiti obveznosti, omenjene v gori navedenem členu za primer neizvzanega napada. Samo po sebi se razume, da stik med zastopniki glavnih generalnih štabov ne pomeni nikake politične obveznosti nobene vlade, ne obveznosti čede organizacije narodne obrambe. Srečen bom, če dobim potrdilo, da tako misli tudi vaša vlada. Predlagamo, da se razgovori med glavnimi generalnimi štabi Francije, Velike Britanije in Belgije začne v Londonu.« (Pismo se nanaša na obljubo, da se bodo začeli takoj razgovori angleškega, francoskega in belgijskega generalnega štaba v primeri, da bi Nemčija odklonilo odgovorila na mirovne ponudbe. Op. ur.)

V nadaljevanju svojega govora je zunanji mi-

nister Eden dejal, da je dobila britanska vlada od francoskega in belgijskega poslanika potrdilo svojih vlad, da razumeta potrebo po stikih med zastopniki glavnih generalnih štabov, kakor omenja sporočilo britanske vlade. Glede konference zastopnikov generalnih štabov še ni določen dan sestanka, določen bo pa takoj, ko se izvrše potrebni aranžmani.

Zunanji minister je končal svoj govor z izjavo, da je bč glavni cilj britanske vlade, ko se je odločila za pogajanja med generalnimi štabi, da pripomore k obnovi zaupanja, ki je neobhodno potrebno za srečen izid razgovorov. Dodal je, da teh razgovorov britanska vlada ne bo smatrala kot obveznostnih v kakršnemkoli oziru.

Odgovarjajoč majorju Attleeju, ki je v svoji interpelaciji priporočal britanski vladi, da okrepi idejo varnosti s prizadevanjem, da se ustvari skupnost vseh držav Zveze narodov in ne samo locarnskih držav, da se dobi širša osnova za varnost — je zunanji minister Eden izjavil, da ima mnogo simpatij za to stališče in da bo ta postopek sprejel, samo če ga bodo sprejele tudi druge vlade.

G. Eden je na to pritrdilno odgovoril Lloyd Georgeu, ko ga je vprašal, ali lahko da zagotovilo spodnji zbornici in državi, da ne misli na izvedbo vojaških načrtov za primer, da pogajanja ne bodo uspešna, razen v primeru, da bi Nemčija napadla Francijo ali Belgijo, to je za primer vdora v Francijo ali Belgijo.

Hitlerjev odposlanec intrigira za kulisami

London, 3. aprila. c. Predno je zunanji minister Eden začel govoriti v spodnji zbornici, je bilo zelo opazeno, da je von Ribbentrop zaprosil Edena, da ga naj sprejme, da mu mora še nekaj sporočiti. Von Ribbentrop je ostal samo pet minut pri Edenu in kakor se izve, je še v zadnjem trenutku s svojim pojasnilom odločilno spremenil eno važnih točk Edenove izjave. Von Ribbentrop ostane v Londonu še tri ali štiri dni. Iz krogov nemške delegacije se izve, da je Edenov govor povsem zadovoljiv in da se zato lahko pogajanja med Anglijo in Nemčijo začne.

Zbor veleposlanikov Francije sestavlja odgovor Hitlerju

Pariz, 3. marca. c. Francoska vlada pripravlja v velikem stilu odgovor na nemško noto. Ta odgovor francoske vlade bo gotov v ponedeljek in bo seji vlade izročen angleškemu zunanjemu ministru, ki ga naj nato posreduje ostalim podpisnikom lokarnskega dogovora.

Ce kaj, so se Francozi po nemškem nenadnem koraku morali odločiti, da so v svojih odgovorih prav tako »kolosalni«, kakor to znajo od takih prilikah biti Nemci. Nemci so namreč francosko

vlado spravili v zelo veliko stisko še posebno zaradi tega, ker sedaj ta levičarska vlada pripravlja volitve in jih seveda mora vsaj v nekolični meri odločiti sebi v korist. Ker dela nemška vlada sedaj s tolikim aparatom, mora francoska vlada odgovoriti vsaj približno tako svečano in razburljivo, kakor je to delal pri zadnjih volitvah in pri svojem plebiscitu Hitler. Seveda pa ima Francija za to na razpolago zelo posebna sredstva. Ta sredstva pa so bila dvojna: vojaška in diplomatska. Vojaška sredstva niso še priljubljena, posebno pri levičarjih, ki so zmeraj večji pacifisti kot desničarji. Preostala je torej samo diplomacija — in na tem polju bodo sedaj pač lahko Francozi dokazali, da so najodločnejši predstavniki evropskih diplomatskih tradicij.

Zato se je danes ta nova doba spora med Francijo in Nemčijo začela z zelo svečano in lepo diplomatsko uverturo. Dopoldne so prispele v Pariz francoski veleposlaniki v Berlinu, Londonu, Bruxellesu in Rimu in najprej obiskali predsednika vlade Sarrauta v predsedstvu vlade. Čez pol dne je bil med temi stalnimi predstavniki francoske zunanje politike izveden potreben kontakt med narodom in diplomacijo in tega je lepo opravil zmeraj slovesni republikanec Herriot in sprejel zaporedoma vse štiri veleposlanike.

Nadaljevanje na 2. strani zgoraj

Popoldne ob 15 pa se je začela velika konferenca v zunanji ministru in ambasadorji in člani vlade Sarraut, Flandin in Paulon Boncourt. Sestanek so se udeležili tudi vsi visoki uradniki zunanje ministrstva. Konferenca je trajala zelo dolgo in zvečer ob 20 še ni bila končana. Kakor se izve, je bila na tem sestanku izdelana teza francoske zunanje politike za prihodnjo dobo. Ta teza bo tudi obrazložena v not, ki jo bo objavila francoska vlada v ponedeljek.

Glavna stavka te note bo, da Francija odklanja novi nemški odgovor, prepustna pa Angliji, da lahko nadaljuje s svojimi posredovalnimi razgovori z nemško vlado. Pač pa zahteva francoska vlada takojšnji sestanek lokarnskih vesil, ki naj prouči položaj po negativnem nemškem odgovoru. Ta konferenca se bo vršila v sredo najbrž v Parizu ali pa v Bruxellesu.

Ker pa je celo nemška vlada smatrala za potrebno, da sproži velik miroven nalet, je bilo na današnjem sestanku veleposlanikov sklenjeno, da se tudi nad Francijo mora raztegniti velik val miru v časti in pravici. Ker je ravno voljna doba, bo ta val še toliko pomembnejši in uspešnejši. Francoska vlada je sklenila, da se naj ne vse Franciji izvede pospešena propaganda za ideale Zveze narodov. V vseh krajih in v vseh ustanovah naj se ustanove krožki Zveze narodov, ki bodo proučevali koristnost te ustanove in njen pomen za naše delo mednarodnega sporazumevanja.

Dasi torej nemški odgovor ni zadovoljil francoske vlade, se torej lahko reče, da se je angel vojne klanja daleč umaknil s pozornice, dasi je lokart najbrž samo zakril nerodnost diplomatov, ki so bili tako počasni, da niso pravočasno sestavili dovolj močnih front, da bi se lahko odločitev sprožila tako, da bi bilo lahko reči, da diplomacija ni zakrivila nesreče. Danes je kvečemu na konferenci ambasadorjev temle samo očital, da so bili mogoče prepočasni. Toda to se lahko opraviči z veliko uslugo miru med narodi, kar je tudi lepa poteza v delu diplomacije.

Analeški pritisk v Parizu vedno hujši

London, 3. aprila. b. Eden vodi sedaj pogajanja v dveh smerih ter skuša Nemčiji pridobiti za popuščanje, ki naj bi bilo kot nadomestilo za kršitev mirovnih pogojev. Na drugi strani pa pritiska na Francijo, da bi iz vsega tega ne napravila prevelike afere in da bi prešla čez prvi del nemške note. Angliji je mnogo na tem, da bi se

prizadele države predvsem bavile z drugim delom note, ki vsebuje pogoje za mir v zapadni Evropi. Vse kaže, da bo Eden v diplomatskih pogajanjih z državami, ki so podpisale lokarno pogodbo, apeliral na Francijo, da sedaj, ko obstoja možnost sprejema nemške predloge in zagotovi mir za dolgo dobo. Anglija je mnenja, da bi Francija sedaj ne smela uganjati formalizma, ker so nemški predlogi dovolj konkretni. Če Francija pristane, da se preide preko prvega dela nemške note brez večjih težav, bo dobila največja jamstva in obvezo pomoči Velike Britanije v slučaju, če bi jo Nemčija brez izživljanja napadla. Velika Britanija je to večkrat poudarila in je mnenja, da je tudi Nemčija prepričana, da bi takšna pomoč Anglije v resnici sledila, če bi prišlo do napada. Velika Britanija bo to potrdila tudi na pogajanjih, ki se bodo pričela na temelju nemških konkretnih predlogov, tako, da Nemčija ne bo nič več v dvomih glede pomoči Franciji. Velika Britanija zares ne more dati Franciji večjega jamstva kot ono, ki o njem danes odločno in odkrito govori.

Poseben nov armadni zbor za vzhodno mejo Francije

Pariz, 3. aprila. b. Dopisnik "United Press" poroča, da se francoski generalni štab resno bavi z vprašanjem ustanovitve armadnega zbora dobrovolcev, katerih službena doba bi znašala 5 let in bi bili dodeljeni in organizirani v posebnih motoriziranih oddelkih. Ti oddelki bi se uporabljali predvsem za obrambo francoske vzhodne meje.

Nemčija trmasta

London, 3. aprila. c. Po svojem včerajšnjem sestanku z Edenom je imel von Ribbentrop telefonski razgovor s Hitlerjem in mu sporočil, da bi angleška vlada želela, da naj obljubi, da ne bo utrjeval Porenja in gradil utrdb v velikem obsegu. Kljub vsemu na Hitler ni hotel pristati na to zadnjo prošnjo angleškega zunanjega ministra.

V Berlinu unaio na sporazum

London, 3. aprila. b. Berlinski dopisnik "Timesa" poroča, da so nemški vladni krogi prepričani, da bo končno prišlo do sporazuma, tako, da bo Nemčija objavila, da ne bo gredila trdnjav v Porenju, Franciji, Belgiji in Veliki Britaniji pa bodo suspendirale generalštabna pogajanja.

Vloga Jugoslavije...

Švicarski list o naši načelni politiki proti Moskvi

Pod tem naslovom objavlja "Journal de Geneve" Paul-Emil Briquet zelo zanimiv in očitno tudi dobro poučen uvodnik o stališču Jugoslavije k sedanjim sodobnim mednarodnim političnim problemom. Uvodnik bo zanimal tudi naše bralce in ga za to prinašamo v celoti.

Komunistični izgedi, ki so se odigrali v Zagrebu, so brez pomena in brez pomena. Jasno je vsakomur, da gre tukaj samo za nekaj manjših skupin. Hrvatski narod kot tak nikakor ni podpiral niti odobraval teh demonstracij, ki jih je vodil veliki hrvatske narodne stranke dr. Maček obsodil. Vendar pa imajo tudi ti dogodki svojo značilnost. Iz listin, ki so nedavno prišle v roke jugoslovanskim policijskim oblastem, izhaja, da razvija Moskva trenutno v Jugoslaviji na notranjepolitičnem polju močno delovanje, da bi s tem vplivala na zunanjo politiko sedanje belgajske vlade. Jugoslavija je namreč dosedaj odklanjala vsako sodelovanje s sovjeti in je ostala tudi hladna do sodelovanja med Malo zvezo in sovjetsko državo. Moskva hoče sedaj politične stranke, ki imajo oblast v Jugoslaviji v rokah, uničiti in jih nadomestiti z drugimi političnimi skupinami, ki bi bile bolj naklonjene sovjetski Rusiji in politiki tesnega sodelovanja z njo.

Tako je policija dobila v roke in tudi pustila objaviti po uradni agenciji Auala nekaj zelo poučnih listin o navodilih, ki jih je Kominterni dala svojim komunističnim agentom v Jugoslaviji: da je treba na vsi možni podpirati razne nacionalizme v državi, zahtevati, da se vsi dolgovim kmetov enostavno izbrisajo, zahtevati nadalje splošno amnestijo vseh političnih krivcev, kritični po popolni svobodi tiska in neomejene propagande. Moskva tudi ne pozablja s pomočjo svojega radia pozivati Jugoslovane, naj se zavedajo slovanske skupnosti. Pri tem svojem razkrajnem poslu je imela nekaj uspehov in zagrebški dogodki so najboljši dokaz za to.

Toda razreševalna ofenziva Moskve bo razpadla v nič. O tem ne more biti dvoma. Kajti proti Kominterni stojijo v Jugoslaviji veliki vodje raznih narodnih skupin, kot dr. Korošec za Slovence, dr. Spaho za muslimane v Bosni, dr. Maček za Hrvate. O njih vemo, da niti eden ne bo nikdar in nikoli iskal kakršnihkoli etiket s komunističnim in delal z njim kompromisov. Končno je treba omeniti, da se je tudi položaj dr. Stojadinovića a sodelovanjem raznih okoliščin zelo utrdil. Predsednik vlade je čudežno ušel atentatu. Morilec je neki fanatični pristav fašistične skupine Bogohub Jevtića. Javno ogorčenje je ta pokret enodušno zavrglo. Predsednik vlade še nikoli ni bil tako močan, kot je sedaj po tem grdem atentatu.

Hladnost, ki jo Belgrad kaže do Moskve, pa nima samo notranjepolitičnih vzrokov. Jugoslovanci pa odkljuje zvestoba, ki jim dela čast. Stara Srbija je mnogo preveč dolžna Rusiji Romanovov, da bi trpela, da se pri njej vgnezdijo predstavniki sovjetov, ker ni mogoče pozabiti na žaloigro v Jekaterinburgu. Jugoslovanci so sami Slovani in so torej v prvi vrsti poklicani, da pravilno ocenjujejo slovansko skupnost, ki jo pridiga Moskva. Jugoslovanci kot Slovani tudi najbolje dobro vedo, kaj počenja sovjeti s slovanskimi Ukrajinci in kako tam izvajajo načela slovanske solidarnosti. Jugoslovanci tudi ni neznana nobena intriga, ki jih Kominterni mnogo vleče po Balkanu, in ki bi jim kot prve morale biti žrtvovane Jugoslavija in Bolgarija, dve slovanski državi torej, če bi se kdaj te intrige uresničile.

Vsled tega je Belgrad pokazal zelo mrk obraz, ko so februarja meseca v Parizu izdelali načrt, da naj sovjetska Rusija nadomesti Italijo pri obrambi avstrijske neodvisnosti. Polovanje češko-slovanskega ministrskega predsednika dr. Hodže v Belgrad, da pridobi belgajsko vlado za ta načrt, je postalo vsled tega tudi brezpredmetno. Zdi se celo, da belgajska vlada ni prikrivala svoje zadovoljnosti, ko je v Rimu vstala nova trojna pogodba (Mala trojzveza), ki je izrinila soviete iz Dodonovja. Ni na nobenega dvoma, da so v Belgradu veseli, da bo Italija pomagala obvarovati avstrijsko neodvisnost. Jugoslovanci na noben način ne želijo Habsburžanov. To je osnovno načelo. Toda sedanja vlada dr. Stojadinovića ne bo niti nosporna niti Italiji, niti Nemčiji. Družbeno med Italijo in Jugoslavijo se je začelo že pred enim letom in je prebredlo tudi nevarno krizo.

absinskega spora. Jugoslavija se je ves čas absinskega spora obnežala tako, da ji ni mogoče od italijanske strani delati nobenih očitkov. Sankcij se je udeležila kot zvesta Zvezi narodov, a nerada in pod določnimi pogoji. Nekoliko tudi vsled priporočila Anglije, kajti belgajska vlada ne sme zanemarjati angleškega priateljstva vsled svoje nezavarovane jadranske obale. Toda videli smo, da dr. Stojadinovič ni zapustil Jugoslavije, medtem ko so vsi ostali državniški neprestano pobujali Nobene mednarodne konference v Londonu, v Parizu, v Ženevi, kjer se je govorilo ali sklenilo proti Italiji, se ni osebno udeležil. Na drugem Nemčiji pa je dr. Stojadinovič imeno mneni nenataven, kot njegov oredhodnik. Držiteljski zvezi s Francijo je ostal neomajno zvest, a z Nemčijo želi kljub temu ostati v zdravju odnoših. Kajti samo Nemčija prihaja za Jugoslavijo v nočev kot kupci za jugoslovanske pridelke. S tem je mnogo povedano.

Na enočno povedano je treba priznati, da je Jugoslavija ohranila svojo zunanepolitično samostojnost in samoodlobo. Ona se ne veče z Mala trojzvezo Italija, Avstrija, Madžarska, a huda hudi na njo, so se sovjetski bloki, ki so jo močno obremenjevali. Dodonovic, s tem dobili dober protitež. Tako bo Jugoslavija lahko v Mali zvezi igrala posredovalca, ki dela ravnotežje med nesprobočnimi se struimi. To je dragocena vloga, ki bo Jugoslavijo usposobil, da jo uspešno igra tudi v veliki evropski politiki. Mi ne dvomimo več, da se ne bo tudi pripravila.

Pri korpulentnih ludeh se izkaže naravna

Franz-Josefova

grenka voda kot zanesljivo in prijetno delujoče sredstvo proti zaprtju, katere se uporablja brez posebne diete. Franz-Josefova grenka voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in trgovinah z mineralnimi vodami.

Ogl. reg. S. br. 30474/35

Občni zbor Zveze avtobusnih podjetij Jugoslavije

Novi Sad, 3. aprila. m. Od 28. do 30. marca je bil tu, deloma pa v Turistovskem domu na Irškem venci, občni zbor Zveze avtobusnih podjetij kraljevine Jugoslavije, na kateri je bilo govora o celotnem stanju avtobusnega prometa v državi. Sejo je otvoril predsednik zveze Daka Popović. Obirno poročilo je predložil plenumu glavni tajnik zveze Gradjanin, ravnatelj "Putnika" v Novem Sadu, ki je v svojih izjavah vedel veliko zahvalo sedanjim vladam zaradi znanega znižanja in reformiranja javnih dajatev v avtobusnem prometu. Istotako so se popravile tudi razne krivice glede kategoriziranja avtobusnih linij. Ker se pa avtobusni promet v državi še vedno nahaja v zelo težkem stanju, se je s tem vprašanjem obirno bavil plenum narodne skupščine ter izrazil več želji, ki jih je stavil kr. vladi. Z velikimi simpatijami je bilo sprejeto tudi sporočilo, da je prometni minister izdal odlok, da se vsa vprašanja, ki se tičejo avtobusnih podjetij v prometnem ministru, ne smejo reševati brez predhodnega zahtevanja in sodelovanja zveze avtobusnih podjetij, kakor tudi to, da se čimprej izdela načrt posebnega zakona o organizaciji avtobusnega prometa. Plenarna seja je sklenila nadalje, da se naprosi minister za javna dela, da se čimprej doseže sporazum med podjetji in tehničnim oddelkom na podlagi prejšnjega števila kilometrov. Trgovinskega ministra so na tej plenarni seji zaprosili, da da navodilo banskim upravam, da se vsem onim podjetjem, katerim poteče rok veljavnosti, podaljša, odnosno spremene pogoji za nadaljnjih pet let.

Belgrad, 3. aprila. m. Nocoj od 5 do 7, so imeli člani kr. vlade sestanek v predsedništvu vlade ter so na njem govorili o vseh tekočih vprašanjih.

Dunajski vremenska napoved. Sprejemljivo in naibž padeć temperature.

JNS — kje si?

Vemo, da so njega dni neki oblastneži ukazali ustanoviti JNS. S tem je bila ta reč ustanovljena in je začela poslovati, da se Bogu usmili. Nastopila je svojo krivsko pot po državi in tisti, ki so se v njeni senci povzpeli na oblast, so vpili, da je to zmagovalce njihove priljubljenosti in podložnosti so morali verjeti, kakor da je to res. Takrat so črke jns izpodrinile državni grb, kdor je vrgel pesek v nje, so ga kaznovali kakor da je kamenjal državni grb. Ni ga bilo v državi toliko spretnega človeka, ki bi jim znal in mogel dokazati, da je kljub temu za državo, čeprav je proti JNS, dokazovanja enostavno dopustili niso, ampak so kar udirali po vsakem, ki ni utegnil pred njimi pravočasno pasti na kolena.

Sčasoma pa so se ljudje otresli strahu, ki ga je vzbujal ta mrlič v hiši. Prišli so ga od blizu in ga odnesli. In nihče ni več govoril o njem, JNS je padla v pozabo. Danes tega nestora ni več na političnem bojišču.

Ob proračunskih razpravah v senatu pa se je po dolgem času zopet govorilo o JNS. Kakor veterani, ki se v nedeljo popoldne zopet zberejo v gostilni, govorijo o lepih uniformah Radeckijevih soldatov in hvalijo dobre, stare čase, tako nekako so državljani sprejeli govore o JNS in hvalo njenih časov, pri tem pa so se začudeno izpraševali: »Kje pa je sedaj JNS? Nekdaj je bila na občini, na žandarmeriji, na sreznem načelnstvu, na banovini, v ministrstvu, povsod, kjer bi prav za prav morala biti država in skrb za njo, je bila JNS in skrb za njo. Kje pa je sedaj?«

Tako so se izpraševali državljani, nekateri senatorji pa so kar govorili o JNS, celo o njenem programu. Nekateri so očitali sedanji vladi, da je preveč popustljiva, vse preveč demokratična, da vseprek dovoljuje shode, da bodo ljudje še državo raznesli na vse strani, ako bo šlo tako naprej, da bodo še na 6. januar pozabili — kakor da so senatorji JNS edini čuvarki in edini lastniki 6. januarja — da se pod JNS kaj takega ni dogajalo, ker točno izdelani program tega ni dovoljeval. Drugi pa so vladni očitali, da je pretrda, vse preveč absolutistična, da shodov ne dovoljuje, da še ni zrahljala vezi in bolj osvobodila posameznih pokrajin, da ni sodobna, ampak da obnavlja stare čase, skratka, da se kaj takega pod JNS ni dogajalo, ker se je temu protivil njen program. Po teh govorih je v programu JNS vse: največja demokracija in najsvobodnejši fašizem, široka avtonomija pokrajin prav tako kakor najsvobodnejši centralizem, samouprave in unitarizem; v programu te JNS, o kateri so govorili v senatu, spada vse!

Kje je potem takem program JNS? Kje je ta program?

Tudi o preganjanju so govorili. Kdor bere časopise, že namreč ve, da je državnik sele takrat priljubljen in znan, kadar more pokazati med svojimi pristajali nekaj ljudi, ki so za njegov program kaj prestali ali pa, ako je tudi sam zanj kaj žrtvoval. In muzejski ostanki JNS berejo časopise in to vedo, zato iščejo mučencev za ta »program«. Toda kdo je zanj kaj prestal? Kdo je šel za program JNS v arest? Kdo je za program JNS žrtvoval službo? Kdo je radi zvestobe do tistih, ki se morajo še vedno proglasiti za voditelje JNS, ker je sedanja vlada sprčo svoje širokogrudnosti ne mara službeno razpustiti, kaj trpel ali kaj žrtvoval? Vsi vodilni državni Jugoslavije, pa naj bodo v vladi ali ne, morejo pokazati dolge vrste trpinov, ki so to ali ono žrtvovali za »svoj« program in njihove nosilce, za voditelje JNS in njen »program« še ni nihče nič trpel! Kje so torej pristajali teh vdovelih voditeljev, kje je program JNS, kje je državljan, ki bi ponosno rekel, da je program JNS »moj« program? In kaj so voditelji sami žrtvovali za ta »program«? Ali so šli v arest, v internacijo? O, ti ljudje

gredo za JNS samo v vlado, če se tu in tam zalijo v tolste fotelje, ki so razstavljeni po Uzunovčevih palačah v Belgradu, je to že višek njihove poštvovalnosti. Med ljudji jih ni. Tak idealizem vzbuja »program« JNS!

V senatu kraljevine Jugoslavije nekateri, ki so zamudili zgodovino, govorijo o JNS. Toda v celi kraljevini Jugoslaviji JNS ni! Odkar je v državi zmagovalo načelo, da je »gladius legis custos«, ne pa JNS, je izginjal. Ne priredi nobenega zborovanja, nobene skupščine, ne poučuje ljudi o političnih pravicah in dolžnostih, ne predlaga nobene gospodarske misli — pametne ali nespametne, izvedljive ali neizvedljive — skratka: med ljudmi je nikjer ni! Neki »pohorci«, »pofovci« so poizkušali prirediti nekaj zborovanj, na katerih se je nabralo tudi nekaj ljudi, ko pa so ti videli, da govorijo isti ljudje kakor na nekdanjih shodih JNS, da prav tako opletajo s prežečimi frazami kakor v tiranski dobi JNS, je povsod življenje in protestiranje napravilo konec zborovanja, ljudje so spoznali, da je »pohorstvo«, »pofovstvo« isto kakor JNS, s tem spoznanjem pa je konec JNS-arskih zborovanj!

Kje je JNS? V kateri banovini, v katerem srezu, v kateri občini? Po vsej državi so občinske volitve, zdaj tu zdaj tam, kje je nastopila JNS? Na jugu države nikjer; na Hrvatskem nikjer; v Sloveniji so bile občinske volitve že v 20 občinah, o JNS nikjer ne duha ne sluha. In volitve so v demokracičnem redu merilo strankinih moči, koliko moči ima torej JNS? Glasoval ni nihče za njo, ker se za glasove sploh potegovati ne upa. Pravijo, da so za tako državo, kakor je naša, najboljša velike stranke, JNS je gotovo velika stranka, če po celi državi tako aktivno nastopa.

In vendar so govorili in še govorijo o JNS. Generali, ki se jim je vojska razbežala, kakor hitro posameznih vojakov niso mogli več kaznovati ker jih niso smeli, zborujejo in se z žalostjo v srcu spominjajo tistih časov, ko so še pod pretežno, da vodijo državo, vodili stranko in živeli kakor sicer žive nepošteni voditelji držav. Ti vdoveli voditelji — to je vse, kar je ostalo od JNS, in še nekaj njihovega tiska, ki se vzdržuje še iz starih zalog. In če danes pravijo, da je treba oživiti JNS, je to toliko, kakor da se je treba ponovno povzpeti do vodstva države, da bi pod to pretežno zopet vodili stranko in živeli kot žive nepošteni državniki. Mrliča oživljati je pa težko, zlasti, če ljudje niso za to.

Opis je registr. št. 3. št. 1902 od 17. XII. 1935.

Domači odmevi

Vlada za pasivne kraje

Belgrad, 3. aprila. m. Kakor je »Slovenec« že včeraj poročal, je ministrski svet na svoji snodnji seji odobril poleg že odobrenih 36 milijonov Din novih 10 milijonov Din za prehrano prebivalstva v pasivnih krajih. Od tega kredita 10 milijonov Din se bo porabilo 8.100.000 Din za nakup hrane za prebivalstvo pasivnih krajev. Ta hrana se bo dobavljala preko Prizade. Nadaljnji znesek 100.000 dinarjev se bo porabil za podeljevanje javnih podpor v gotovini. 1 milijon Din je določenih za 200.000 brezplačnih vozovnic za prevoz hrane v pasivne kraje. Glede tega sta se sporazumela prometni minister in minister za socialno politiko. Za pokritje stroškov za prevoz ljudske hrane od železniških postaj do krajev, katerim je ta hrana namenjena, za ležarino in za razdelitev hrane kakor tudi za komisijski prelet se bo porabil znesek 500.000 Din. 300.000 Din bo porabljenih za eventualno plačilo obresti za izdajo blagajniških zapisov. Finančno ministru bo plačalo račune za nabavo hrane in poravnavo vseh stroškov Prizadu v blagajniških zapisih najkasneje do dne 30. oktobra 1936 s 6% obrestmi. Zato je finančni minister dobil od ministrskega sveta pooblastilo, da radi financiranja akcije za prehrano pasivnih krajev, izda blagajniških zapisov v skupnem znesku 10 milijonov Din po Prizadu. Pri razdeljevanju ljudske hrane se bodo upoštevali tudi interesi Slovenije.

Združena opozicija

Belgrad, 3. aprila. m. Jutri se bodo zopet nadaljevali razgovori med predstavniki strank združene opozicije, ki so bili pred nekoliko dnevi prikinjeni. Danes je že prisel semkaj predsednik bivše Hrvatske seljačke stranke dr. Juraj Šutej, prihod zastopnika samostojnih demokratov Večeslava Vilderja pa se pričakuje za noči ali jutri zjutraj. Radi jutrišnjih razgovorov so se danes stali na stanovanju Joce Jovanovića. Šeja bivše zemljoradniške stranke, Ljuba Davidovića, Miša Trifunovića, Božidar Vlačić in Milan Gavrilović.

Izvoz živinske hrme zopet dovoljen

Belgrad, 3. aprila. AA. Ministrski svet je za zagotovitev prehrane živine na svojih sejah 12. septembra in 16. decembra 1935 izdal sklep o začasni prepovedi izvoza vsake živinske hrme, in sicer ovsa, ječmena, travniškega sena, detelje, lucerne, sena, graborice, slame, otrobov, sušenih repnih rezancev. Ta prepoved izvoza živinske hrme velja tudi danes, čeprav se zima že posavlja, tako da ni več velike nevarnosti za živino zaradi pomanjkanja hrme. Ker pa je zaradi blage zime ostalo dokaj nenorabljene živinske hrme, zlasti otrobov in suhih repnih rezancev, je kmetijski minister na prošnjo industrijske zbornice in sladkornih tovarnih ter na podlagi sklepov gospodarsko-finančnega odobila predložiti ministrskemu svetu odlok, da se ukine prepoved izvoza otrobov, sušenih repnih

rezancev, sena, detelje, lucerne in graborice. Ta sklep je odobril ministrski svet na včerajšnji seji.

Vojaške amnestije v Bolgariji

Sofija, 3. aprila. m. Bolgarska vlada je na svoji snodnji seji razpravljala tudi o zakonskem osnutku, ki se tiče vojaških oseb. Po končani seji vlade je vojni minister, general Lukov, na vprašanje časnika, kaj je z omini vojaškimi osebami, ki so bile obsojene, izjavil, da prvotni seznam oseb za pomilostenje določa 130 oseb. Toda na željo kralja Borisa se bo ta seznam razširil. Njegov ukaz o pomilostitvi bo zajel tudi vse one osebe ki so obsojene po zakonu o zaščiti države, če se bo pokazalo, da kažejo znake kesaanja. Njihova kazen se bo popolnoma opustila. Oni, ki so bili obsojeni na smrt, bodo pomilosteni na dosmrtno roboj. Takih oseb je okrog 10 do 15. V ta seznam oseb, ki so bile obsojene na smrt in nad katerimi smrtna kazen še ni bila izvršena, spadajo tudi makedonskijski Vanče Mihajlov, Drangov, Skatrov in drugi.

Osebnosti

Belgrad, 3. aprila. AA. Gg. Ivan Antolović in Jakob Malovrh, višja kontrolorja 6. skupine železniškega ravnanstva v Ljubljani sta s kraljevim ukazom upokojena. — Za svetnika 5. skupine pri drugi sekciji za vzdrževanje proge v Somborju je postavljen s kraljevim ukazom inž. Emil Taler, svetnik iste skupine pri tretji sekciji za vzdrževanje proge v Celju.

Drobne vesti

Zagreb, 3. aprila. b. Danes je bil svečano promoviran univerzitetni profesor in šef dunajske interne klinike dr. Nikolaj Jagić za doktorja honoris causa.

Zagreb, 3. aprila. b. Jugoslovansko časnikarsko združenje, sekcija Zagreb, je sklicalo svoj občni zbor v nedeljo 19. t. m.

Bukarešta, 3. aprila. b. V tekni včerajšnjega dne so izdali važni načrti in dokumenti o gradnji letalskih motorjev in letal iz romunske tovarne letal. Romunski generalni štab in policija vodita energično preiskavo.

Varšava, 3. aprila. AA. Pat poroča: Splošna stavka, ki so jo proglasili socialistični sindikati, je popolnoma propadla. Stavke v Varšavi sploh niso opazili, v provinci pa se je le malo delavstva udeležilo stavke. Vse trgovine so bile odprte ves dan.

Turistično-poradni odbor (družbeni). V nedeljo, 5. t. m. od 15. ure naprej bo imel svetniški odlok, g. Klein, specialni trener z motorni prod svojim odhodom v Maribor, pozivamo motalece vseh ljubiteljskih klubov, da se treninga zanesljivo udeležijo, zlasti ing. Stepišnik, Zupan, Gerš, Jočič, Slapar, Dežman, Brinet, Korš, Skaberne, Kofel, Kosec, Skaza id. Ker je izričito Primorja zasledeno z neomajnimi točnami, se trening vrši na Stadionu.

„Štrajk“ akademikov v nepristranski luči

Iz vrst v kat. akadem. društvih nevlčanjenih visokošolcev smo prejeli sledeči dopis:

Gotovo med vsemi 1500 slušatelji ljubljanske univerze ni niti enega, ki bi ne bil z vsem svojim srcem za to, da se odpravijo nesocialne šolnine, odn. da se oproste od njih plačevanja ne le ubožni, ampak vsi tisti akademiki, ki v redu in uspešno opravljajo izpite. Tudi med njimi gotovo ni nikogar, ki bi odobral današnjo tehnično uredbo, katere smoter je bil olajšati delo študentom tehnik, pa je ta smoter deloma zgrešila, ker ni bila za našo univerzo sprejeta v taki obliki, kot jo je predlagal naš rektor, ampak v belgrajskem, našim razmeram odtujenem in nepraktičnem elaboratu.

Toda prav tako nas je med visokošolci ogromna večina, ki nam ni do tega, da bi s štrajkom motili znanstveno delo na vseučilišču, ali da bi s pocestnimi izgedi in pretepi v vseučilišnih prostorih skušali kakorkoli vplivati na dnevno politiko. Saj smo prepričani, da bi lahko našim željam oz. zahtevam dali dostojnejšo povdanka s kakim skupnim zborovanjem vseh akademikov, kjer bi n. pr. te svoje želje pametno utemeljili in s podpisanimi stotin poedincev opremljene odposlali na pristojno mesto. Prepričani smo, da ne bi merodajni činitelji molče prešli preko tako izražene želje.

Tisti tovariši, ki so se raje odločili za štrajk in pocestno razgrajanje kot pa za akademika kulturno visoko stoječe ljubljanske univerze dostojnega izražanja svojih zahtev, so naši pravičniki stvari le škodili, ne pa koristili.

Kajti kljub temu, da tovariši, ki so organizirani v tzv. nacionalnih društvih, izjavljajo, da so se odločili za ponudbo maksistično usmerjenih akademikov v zadevi štrajka in pri tem celo prevzeli vodilno vlogo, češ, ljubši nam je komunist kot klerikalec, ne bo nihče tako udarjen v slovo, zlasti ne na dobro poučenih merodajnih me-

stih, da ne bi vedel, da so pokretniki in gibalna sila vsega revolucionarnega gibanja na naši univerzi le in le marksisti. To bodo morali prej ali slej izprevideti tudi nacionalisti.

Ali ni sramotno za nas, vse pozitivno stremelje akademike, da radi trenutne dnevne politike izgubljamo iz vidika, da smo mi sami tvorci svoje bodočnosti, in da ta bodočnost ne bo prav nič lepa, ako jo bomo gradili skupno z marksistično navdahnjenimi ljudmi, ki nas izrabljajo za svoje sebične namene vedno in ob vsaki priliki?

Če že nismo za akcijo odn. stališče v AZ včlanjenih akademikov, nam vsaj ni treba, da bi se pustili terorizirati od te neznatne peščice razdiralnih elementov! Ali res ni nobenega uspešnega, pozitivnega načina za uresničenje naših želja?

Ali univerzitetna oblast ne bi mogla energično poseči v stvar v korist nam, ki smo za študij in resno delo na univerzi. Saj bo stala za njim večina, mi, ki smo za ugodno rešitev naših pravičnih zahtev, a odločno proti štrajku in še bolj proti pouličnim demonstracijam, ki jih resen človek res ne more opredeliti drugače kot za komunistično-razdiralne izgrede (ki jih v zmoti podpirajo radi nasprotstva proti režimu tudi nacionalisti) ali pa za navadne pobalske, ne pa akademike huronije.

Dokaz za to je ono vpitje pred škofijskim dvorcem, radi katerega se sramujemo vsi, ki poznamo sedanjega g. škofa, ne le kot vseskozi narodno čutečega moža, ki je že večkrat dal dokaz, da dela tako nesebično za dobro vsega našega naroda in poedincev brez ozira na njihovo privrženost v dnevni politiki, — ampak tudi kot svojega najpriljubnejšega dušnega pastirja, ter ob vsaki priliki študirajoči mladini, ne glede na njeno politično mišljenje, naklonjenega mecenca in zaščitnika, kar pričajo njegovi podpisi na mnogih spomenicah. To povemo le v dokaz, ne v zagovor, do katerega nismo upravičeni!

JNS teror v velikolaškem okraju Kako je g. Janez Pucelj leta 1931 zmagal

Da spoznamo bolj od blizu metode, na podlagi katerih so prišli v naši deželi l. 1931 do oblasti mogotci JNS — med katerimi se nahajajo tudi sedanji g. senator Ivan Pucelj — hočemo opisati dogodke one grozne sobote in nedelje ob priliki volitev v skupščino l. 1931, ko je postal g. Pucelj zastopnik velikolaško-ribniško-kočevskega okraja in nekak »führer« slovenskega naroda. Imamo v rokah prepis sodnega akta iz tistih časov, v katerem so ti dogodki opisani sledeče:

Skrivnostni neznanci...

Na dan pred volitvami dne 7. nov. 1931 se je naenkrat pojavila v naših mirnih gregorskih hribih nad V. Laščami skupina neznancev, obelčani boljše kot kmetijski fantje, s športnimi čepicami na glavi, eden ujih v orjanski uniformi razen klobuka. Bili so to ljudje mrkih obrazov, stari 25—30 let, s palicami v rokah. Lepili so po hišah plakate s pozivom na volitve in tudi na cerkev so enega nalepili. Prišel je domači sivolasi gosp. župnik Krumpster in odlepil plakat s cerkve. Pristopila je takoj nato ona skupina in začela besno kričati nad častiljivega moža. Umaknil se je naglo v zakristijo — v istem hipu je sledila pred cerkvijo eksplozija s silno detonacijo. Bila je vržena bomba, sodeč po silnem poku.

Šel je glas o tem urno kot blisk od hiše do hiše, vse je bilo prestrašeno in razburjeno. Neznanci so se podali v sosedne vasi z grožnjo, da se vrnejo.

Sivolasi gosp. župnik je zapustil župnišče, se umaknil v gozd, noč pa je prebil v vasi Breg na samotnem hribu in se vrnil naslednje jutro za nedeljsko mašo.

Nova skupina oprčnikov nastopi z orožjem

Na dan volitev v nedeljo je prišla v naše hribe druga skupina — 21 moč — neznancev, sličnih po zunanosti onim prejšnjim, da Bili so oboroženi z revolverji in gorjanci, ki so imeli na enem koncu podebljen bat. Prišli so iz smeri od Ortneka sem in so v vasi Škranek pri Ortneku izkvali z ugledno kmečkimi družino Prijatelj iz Škranjke sledeči spopad.

Krvav napad na cesti...

Iz cerkve na Vel. Poljanah sta prišla oba sinova, za njima mati in oče. Na cesti ustavi omenjena skupina oba sinova z vprašanjem, če so že volili. Odgovorila sta, da ne gresta volit, nakar je prišlo do ostrih besed in skupina je navalila na fanta. Nekdo iz skupine je z vso močjo mahnil z gorjačo po enem od fantov, da

je bil takoj ves v krvi. Mati — čez 50 let stara žena — to videč skoči k sinu, da bi ga branila.

V tem hipu je tudi na njeno glavo priletela gorjača.

»Kaj, moja žena boste tepli,« zavpije gospodar Prijatelj in priskoči — pa v hipu je obstal kot pribit — cev revolverja mu je nastavljal neznanec na prsi...

Oprčniki izkazujejo časte državni zastavi...

Zagonetni neznanci so videli, da je šla stvar malo predaleč in so nato sami opljuvali državno zastavo, ki so jo imeli s seboj, in potem zatirjevali vaščanom, da so fanta zato pretepli do krvi, ker jim je opljuval državno zastavo!...

Pohod na Sv. Gregor...

Skupina se je počasi pomikala v smeri proti Sv. Gregorju. Ko je šla skozi vas Gornje Podpoljane, je obiskala hišo za hišo »vprašani, če so sli volit. Streljali so pri tem ponovno v zrak, eden od njih je ustrelil v kozolec Antona Marolta, poln sena in stelje. Ta mož se je vrnil pogledat, če se je morda kaj vžgalo.

Ko so v vasi Praproče videli, da se bliža četa ljudi z gorjanci in slišali strele, so se moški umaknili, ker niso bili kos taki oboroženi množici. Vas ima samo 4 hiše.

Skupina je nato korakala dalje proti naslednji vasi Pusti hrib. Ljudje iz vasi so opazovali s strahom, kako se bliža tolpa, iz katere se je zdaj pa zdaj začel strel. Prestrašene po groznem dogodku prejšnjega dne pri farni cerkvi so se navzočne ženske in otroci spustili v silen jok.

Četa je dospela v vas in vstopila v hišo uglednega posestnika Franca Marolta. Tam se je mudil fant Rigler Alojzij iz Praproč. Na vprašanje jim je odgovoril, da ni šel volit. Brez kakšnega drugega vzroka ga je eden neznancev udaril s pestjo po licu. Fant — neoborožen — je moral proti taki sili in številu mirno požreti to sramoto. Četa se je nato odstranila z zagotovitvijo, da še pridejo na »obiske«.

Tako stoji opisan ta pohod oprčnikov v akthi sodišča za zaščito države, kamor so ova-duhi spravili osebo, ki se je drznila kritizirati te dogodke in ki je plačala 500 din pol. kazni za to kritiko.

Od posameznih so bili vendar med omenjeno tolpo opaženi in spoznani sinovi tega in onega ribniškega trgovca in obrtnika, sinovi tako imenovanih boljših ljudi. Imena so na razpolago!

Vse to se je zgodilo, ko je bil vsemogočni

Ribnica pred odločitvijo

Dostojanstveno, zavedajoč se svojih pravic, veseli svobode, s katero bodo po petih letih volili in izražali svoje prepričanje, hvaležni svojemu voditelju ministru dr. Korošcu, da je združil lepo ribniško občino, bodo jutri ribniški volilci brez bajonetov stopali na volišče, da izmed kmetov, delavcev, krošnjarjev, trgovcev, obrtnikov in uradnikov volijo svoje občinsko zastopstvo. Saj lista JRZ najlepše kaže socialno strukturo našega prebivalstva.

Prezirajoč vse nagnusne pamflete, ki so jih nasprotniki raztrosili zoper nosilca liste JRZ, zaničujoč ogabne letake, ki morajo odbijati vsakega poštenega človeka tudi iz nasprotnih vrst, bodo kot kulturni ljudje svobodno oddajali svoje glasove za listo JRZ.

Četudi sta na nasprotni listi JRZ dva graščaka, ki so ju postavili kot stražnika svojih delavcev, smo vendar prepričani, da kot kulturna človeka ne bosta silila svojih uslužbencev, da volijo listo, ki se v politični borbi poslužuje takih ogabnih sredstev. Vemo, da taka sredstva odklanjajo in s takim orožjem izvoljena biti nečeta. Saj mnogi, ki so slučajno na listi JNS, niti sami te liste ne bodo volili, ker jih je takega orožja sram!

Mnogim državnim nastavljenecem je pod preteklim režimom srce kravalo, da so morali »voliti« na nečuten pritisk zoper svoje prepričanje, če se niso hoteli izpostavljati najhujšim sikanam in preganjanju, danes pa bodo svobodno oddali svoj glas stranki, ki jih je osvobodila in jim vrnila svobodo prepričanja, stranki JRZ.

Kmetje, ki so jih nasprotniki v svojem pamfletu nagnali s »kmečkimi osli«, pa vedo, kje je

okrajni glavar pri nas najintimnejši prijatelj g. Pucelja prosluli Platzer, ki je tudi s svoje strani napenjal s pomočjo uradnega terorja vse sile, da sta zmagala v našem okraju Ivan Pucelj in njegov namestnik, vodja kočevskih Nemcev, dr. Hans Arko.

Ali je to demagogija, če trdimo, da takih dogodkov pri nas ni bilo od časa Turkov na Slevici?

In potem so prišle občinske volitve. O načinu teh volitev bo vedno govorila še senca mrtvega Pečka iz grba, zato nam o tem ni treba več pisati.

Kaj bo sedaj poredel na to gospod senator Ivan Pucelj? Mogoče bo sedaj obsojil »neznance«, ki so mu pripomogli s tolikim nasiljem nad njegovimi mirnimi rojaki do zmage? Takrat se je na sestanku novoizvoljenih poslancev v ljubljanski kazini s to svojo s pomočjo Nemcev in orjunaškega terorja izvajeno »sijajno« zmago bahal — sedaj pa jih bo gotovo odklanjaj. To je Pucelju čisto podobno

njihovo mesto. Rešetarji, ki so prestali toliko šikan in sadističnega trpinčenja pod Platzer-Pucelj-Logarjevim bičem, tudi dobro vedo, kdo se že leta zanje poteguje in kdo je njih »general«, ki jih nikdar ne pusti na cedilo, to je predsednik okrajne JRZ. Naj velja tudi tukaj. Zvestoba za zvestobo! Od premoškega vihtenja se je JNSarski bič itak že razbil.

Vemo, da ni nobene liste, s katere kandidati bi bili vsi brez izjeme zadovoljni, toda prepričani pristaji JRZ gredo za stranko, kateri pripadajo in njen program priznavajo in odobravajo. Stud pred JNS režimom jim to kategorično narekuje. Zato smo uverjeni, da bodo tudi morebitni nezadovoljniji kot disciplinirani strankarji, kakršni so vedno bili in tudi v najhujših časih niso klonili, šli navdušeno na volišče in oddali svoj glas za listo JRZ. Ne samo, da bodo sami šli, ampak bodo tudi delali za stranko poštenosti in zakonitosti. Ti bodo najlepše pokazali svojo inteligenco, ki ve, za kaj gre!

To je pred dnevom volitev naša poštena beseda, s katero vabimo volivce, da glasujejo jutri za listo JRZ. Nepoštenih sredstev se ne poslužujemo in jih odklanjamo. Naša deviza je: Poštenost za vladno in stranko poštenosti! Potem lahko pričakujemo zvestobo za zvestobo. Zato jutri vsi glasujemo za vladno stranko poštenosti in bo tudi naša sijajna zmaga poštena!

Jutri vsi za listo JRZ, katere nosilec je g. Onič Davorin!

Kočevie

Naše Prosvetno društvo nastopi v nedeljo zopet z novo igro: »Konec poti«, drama iz svetovne vojne. Z vso svojo trdo vsebino, ki se odigrava na fronti, je težka obsodba vojne in kot taka za naš čas prav primerna. Režija g. H. Kužnika jamči za gotov uspeh. Vstopnice se dobe že v predprodaji v trafikli g. Lovšina.

Kamnik

Nov grob. V šestih mesecih je sledila svojemu možu Antonu, ki je umrl lani, 5. oktobra, zvesta in neumorna družica Marija L. p. v starosti 75 let. V soboto, 28. marca t. l. je pljučnica položila na posteljo, s katere ni več vstala. V četrtek zjutraj je mirno zatisnila svoje trudne oči. Rajnica je bila skrbna mati štirih sinov in štirih hčera. S svojim pokojnim možem sta vse prav lepo vzgojila in jim preskrbela lepo bodočnost. Pokojnica je bila vzorna krščanska mati, ki je prav rada prebrala »Slovenec« in druge katoliške časopise. Bila je tudi dolgoletna članica društva »Kamnik« v Kamniku. Bog ji daj večni mir in pokoj. Zaljubljen naše iskreno sožalje!

Danijel Omerzu:

Vojna v Galiciji

Kakor je bila trdnjava zelo slabo založena z živili, je imela pa tem bolj bogate zaloge municije in raznega drugega vojnega materiala, ki bi bile zadoščale za obleganje enega leta. Po umiku avstrijskih armad je bila trdnjava popolnoma odrezana od zunanjega sveta. Poročila so prihajala in odhajala le po radiotelegrafskem potu. Trdnjavo je poveljstvo izdajalo svoj dnevnik, tako zване »Kriegensnachrichten« ali po poljsko »Wojenne Wiadomości«, ki so pa prinašale samo vojna in uradna poročila. Spočetka je bil absoluten mir; človek je občutil nepopisno samoto, kot da je prenehalo vse življenje na svetu. Le daleč zunaj na trdnjavih predpostavkah je bilo slišati od časa do časa pretrgano topovsko streljanje. Posadke vseh utrdb so bile seveda budno pripravljene, ker je bilo pričakovati novih ruskih napadov. Toda ruskim oblegovalnim četam se sedaj ni prav nič mudilo. V primerni razdalji so imeli svoje postojanke in so se začeli vkopavati in pripravljati na pravo oblegovalno vojno. Rusi so pripeljali svoje težke in daljnostrelne topove, s katerimi so začeli stalno in sistematično obstreljevati posamezne utrdbe in predpostavice. Samemu mestu so spočetka poslali le nekaj granat v pozdrav in opomin, da bo tudi mesto lahko s topovskim ognjem uničeno. Zato so pa mesto stalno vznemirjali dnevni obiski ruskih letal, ki so na razne točke mesta, posebno na javne zgradbe, mostove in skladišča, metali bombe. Dnevi so tekli, ne da bi bilo prišlo do hujših epopadov. Le topovi z utrdb so grmeli noč in dan, da bi onemogočili Rusom približati se utrdbam. Življenje v mestu je potekalo po starem, kakor da ga to streljanje na utrdbah prav nič ne briga. Trgovina je sicer z vsakim dnevom bolj zanirala in le začelo primanjkovati raznega blaga

in živeža, ki so ga Židje poskrili in ga prodajali le za drag denar skrivši raznim verižnikom, civilistom in vojakom. Tako se cene raznim živilom strahovito narasle. Ceste in ulice so bile vedno živahne, večinoma polne vojaštva, ki je hitelo na vse strani. Ti so prevažali v dolgih kolonah hrano, municijo, kurivo in različni vojni material; drugi so zopet odhajali izmenjavat posadke, ki so stale že del časa na obrambnih pozicijah in ki so se potem vračale v mesto na oddih. Mnogo teh vojnih bataljonov in baterij je bilo v zapuščenih zasebnih hišah in tovarnah, ki niso obratovala. Vojaške in civilne bolnišnice so bile že iz vsega početka obleganja silno prenapolnjene, ker je na tisoče maroderjev in ranjenecv glavne avstrijske armade, ki se je morala v naglici umakniti izpred Przemysla, ostalo v trdnjaskem območju in ki jih je trdnjava morala prevzeti in spraviti pod streho. Ti tisoči so bili za redno določeno trdnjasko posadko in za civilno prebivalstvo težko breme glede prehrane. Bili so odveč židovci, katere je moralo trdnjasko poveljstvo ravno tako naseliti iz svojih rezerv živčev, ko redno posadko. Te okoliščine so na nadaljni razvoj dogodkov v trdnjavi zares obtežilo vplivale, ako upoštevamo še ogromno število civilnega prebivalstva.

Že 3. decembra 1914 je za redno vojsko prenehala dobava govejega mesa, ker je zmanjkalo glavno živine. Izdali so namesto tega na vsake tri moše 2 mesni konzervi, kruha ena petina hleba na moža, sladkorja pa sploh nič več. S tem dnem se je začelo gladovanje v trdnjavi, kakor jih vojna zgodovina le malo pozna. Zraven tega pa je boleznin, da je težko mujo so pobijali nalezljive bolezni kot legar in kolero. Založni so bili pogledi na te bolnike, ki jih je usoda odtrgala od svojih domačin in jih vrgla v žrelo besneče vojne in lepi in bogati Galiciji. Dan na dan so odnašali mnogo teh bolnih in ranjenih iz barak v večni mir, daleč od vojevcev, ki morda nikoli več niso slišali, niti zvedeli, kje je njih sin, brat ali oče izgovarjal v po-

slednjih vzdihih imena svojih dragih. Med temi je bilo tudi nekaj Slovencev, izmed katerih je eden umrl nekega jutra na pljučnici. Bil je doma nekje iz mariborske okolice. Trdno je bil upal, da bo zmagal bolezen, toda nekega jutra je planil pokonec. Videti mu je bilo, da se bori s smrtjo in z žalostnimi čustvi smo pričakovali konca tega mladega življenja. Z vzklikom: »Mati, mati, pusti ko- nje zapreči, da se odpeljem,« je omahnil nazaj na slamnjačo in izdihnil svojo izmučeno dušo. Tako so se te barake praznile. Ti so odšli v večnost, drugi pa, ki so ozdraveli, na zbiralno komando v mesto, odkoder so jih potem nanovo dodeljevali raznim vojaškim enotam. Dnevi so potekali v vsakdanjih manjših borbah z Rusi, ki so se vedno bolj bližali utrdbam. Topniški ogenj je neprenehoma deloval iz raznih utrdb. To gumenje je bilo nekaj tako navadnega, kakor da ni bilo nikdar drugače, le glad in ranjenosti so nam stalno dokazovali, da smo sredi vojne. Dne 12. decembra so začeli klati konje. Govorili so, da trdnjava ne bo dolgo zdržala. Kruha je primanjkovalo in ga niti za drag denar ni bilo dobiti. Za pol kile kruha smo plačali pod roko do 10 erebrnih kron. Na jugovzhodni strani trdnjave je trdnjavska pehota skoraj dnevno napadala ruske postojanke. Večkrat je prišlo do hudih borb na nož, kar je bilo v zvezi s prejšnjimi izgubami. V drugi polovici meseca decembra so se vse bolnišnice zopet napolnile z ranjenici. Trdnjasko poveljstvo je uvidelo, da taki izpadi pehote ne bodo situacije rešili. Omejili so se na defenzivno obrambo utrdb in pozicij. Uvideli so, da je ruski jekleni obroč premočan in da bi bilo brezplošno in uničevalno za moštvo, če bi s takimi izpadi večjega obsega še nadaljevali. Tudi so se nekateri madjarski pehotni oddelki že upirali in branili iti v boj na nož, češ, da »nema hleba — nema šturma!« Saj pa tudi ni bilo čudno, ker je glad vedno hujše pritiskal in vsak si je skušal pomagati, kakor si je pač znal. V klavnicah, ki so jih vedno oblegali vojaki in civilno prebivalstvo,

so prodajali konjske glave. Za polovico glave je bilo treba plačati 1 srebrno krono in še več, pa je bil srečen tisti, ki jo je sploh dobil! Prava slaščica pa je bila konjska mast, ki je je bilo dobiti le na verižniški način in le za drag denar. V takih žalostnih razmerah smo bili na dan svetlega večera dne 24. decembra 1914 v vojašnici, ki je bila v hotr-tranem obrambnem pasu in kamor so prihajali iz raznih bolnišnic vojaši rekonvalescenti, vsi sestradani in blehli lic. Polegali so po golih in hladnih tleh velike, ledenomrzle sobe. Porcija riža s črno kavo in malenkost kruha, pa še 50 cigaret: to je bila pač skromna božičnica. Tako so praznovali Gospodov prihod leta 1914, s solzami v očeh. Vsi so bili v mislih doma pri svojih, neizmerna potrtost in žalost sta jih navdajala. »Mir ljudem na zemlji« — četudi le za kratek čas. Tudi zunaj na utrdbah je bil popoln mir, niti enega strela ni bilo slišati, ne z ruske ne s trdnjavske strani. Bilo je, kakor da ni vojne. Neka čudna tišina nas je obdajala, le žarometi na utrdbah so vso sveto noč veličastno opominjali na resnost časa, opominjali, da je mir le začasen. Četudi so govorili skoraj povsod, da bo kmalu mir, se je kaj hitro izkazalo, da so vse take nade brez vsake podlage, da so le domišljija in da nas čakajo še hudi časi in mnogo trpljenja in gorja. Že na sveti dan so po tem kratkem odmoru polagoma zopet začeli govoriti topovi. Izginile so vse sanje o miru, razblinile so se v krvavo resnost. Artiljerijski bataljon, kateremu smo bili dodeljeni, je večinoma sestojal iz vojakov češke narodnosti in to prav iz Prage, ter so se nazivali »Batalijon Praskih dlety« sami inteligentni ljudje, prežeti z duhom za svobodno češko-slovaško državo. Ko smo se malo boljše spoznali in drug drugemu zaupali svoje politične misli, smo uvideli, da smo prišli med prave borec za našo skupno slovensko stvar, da smo vsi izraziti bojev-niki za svobodno češko državo in da so vsi strastno sovražili avstro-ogrsko državo. (Dalje.)

Drobne novice

Minister dr. Krek v Starem trgu in Trbovljah

Minister dr. Miha Krek ima v nedeljo jutraj ob 7 shod v Starem trgu pri Ložu, popoldne ob pol 2 pa v Trbovljah.

Koledar

Sobota, 4. aprila: Izidor, škof, cerkveni učnik; Benedikt Niger, spoznavalec.

Novi grobovi

† V Ljubljani je po daljšem bolehanju mirno v Gospodu zaspala gospa **Evgenija Hribar** roj. Šumi, vdova po industrijalcu g. Dragotinu Hribarju. Pokojna je imela 15 otrok, od katerih jih živi še dvanajst in sicer sedem sinov in pet hčera. Bila je trdna opora svojemu pokojnemu soprogu; da se je tovarna pletenica na Zaloški cesti tako dvignila, je v prvi vrsti njena zasluga. Pogreb blage pokojnice bo v nedeljo ob 4 popoldne iz hiše žalosti, Zaloška cesta 14 na pokopališče k Sv. Križu. Naj ji sveti večna luč! Žalujočim naše globoko sožalje!

† V Ljubljani je včeraj po kratki, hudi bolezni umrl gospod **Ivo Fabian**, trgovec in posestnik. Pogreb bo v nedeljo ob pol 3 popoldne iz hiše žalosti, Studentovska ulica 3 na pokopališče pri Sv. Križu. Blag mu spomin! Žalujočim naše iskreno sožalje!

† V Cerknici na Notranjskem je umrla včeraj jutraj v 88. letu svojega življenja Dragarjeva mati gospa **Ivana Lovko** roj. Meden iz znane Tonkove hiše v Bezeljaku. Izmed še živčih otrok je starejši sin Jožef gospodar na Dragarjevem domu v Cerknici, mlajši pa biva na svojem novem domu v Ameriki. Pogreb bo v nedeljo popoldne ob 3 na domačem pokopališču pri sv. Janezu. Naj počiva v miru!

PROŠEK 10 let star, najboljša kvalitete Pero Količ, Dubrovnik

Ustanovljeno leta 1877

kakor tudi vse vrste namiznih in desertnih vin
Skladišča: BEOGRAD, ZAGREB, PRAHA
Cene solidne. — Vzorci na zahtevo brezplačno.

Osebnosti

— Za poveljnika kraljeve garde je imenovan divizijski general **Aleksander Stanković**, doslej poveljnik drinske divizijske oblasti.

— **Imenovanja v naši vojski.** Imenovani so za poveljnika drinske divizijske oblasti general Ratko Raketić, doslej poveljnik kraljeve garde pehotni brigadni general Borisav Golubović, doslej poveljnik vrbske divizijske oblasti; za pomočnika poveljnika jadranske div. oblasti pehotni brigadni general Sreten Todorović, doslej pomočnik poveljnika kraljeve garde in namestnik člana vojnodisciplinskega sodišča; za voj. atašee v češkoslovaški republiki pehotni polkovnik za generalštabne posle Dragoljub Mihalović, doslej voj. atašee v Bolgariji, in za voj. atašee v Bolgariji peh. polkovnik za generalštabne posle Jovan Sokolović, doslej šef III. oddelka poročevalskega oddelka glavnega generalnega štaba.

— **Promoviran** je bil 2. aprila na zagrebški univerzi za doktorja vsega zdravilstva g. **Miran Mal**, sin ravnatelja ljubljanskega muzeja g. dr. Mala. Iskreno čestitamo!

— Za rudarskega inženjerja sta bila diplomirana na univerzi v Ljubljani g. **Črnik** Avgust iz Trbovelj in **Sandalj Vukašin** iz Banjaluke. Čestitamo!

— Za doktorja vsega zdravilstva je bil promoviran na univerzi v Belgradu g. **Krasnik Virgil** iz Trbovelj. Čestitamo!

— **Diplomiran** je bil na pravni fakulteti belogradske univerze dne 21. marca **Vrhunec Bronislav** iz Ljubljane. Čestitamo!

— **Napredovali** so v čin sanitetnega brigadnega generala polkovnik dr. **Lukić R. Jakšić**, v čin kap. I. razr. peh. kap. II. razr. Rajko Vertovec in en. kap. II. razr. dr. Lav Polvec; v čin kap. II. razr. peh. poročniki **Hermenej Vidmar**, **Leopold Vodeb**, **Marko Mrkela**, **Pavel Polokar**, **Ivan Bizjak**, **Josip Kavalec**, **Vekoslav Marčič**, **Stefan Strugar**, **Rudolf Perlmek**, **Anton Sekelj**, **Miroslav Horvatić**, **Rudolf Svesšek**, **Anton Pešut**, **Anton Cimerman**, **Rudolf Horatić**, **Vicko Hrašte**, **Krešimir Poljić**, **Ivan Drgan** in **Franjo Nemec**; topniški poročniki **Ivan Vidmar**, **Jožef Habičanić**, **Vladimir Koletić**, **Marijan Prštin** in **Eugen Čamonić**; inženjski poročniki **Alojz Božić**, **Milan Deleč**, **August Krapež**, in **Vladimir Predavec**; zrakoplovni poročniki **Viktor Bradac**, **Rudolf Horvat**, **Albin Vesel**, **Ivan Prestini**, **Pavel Goldner**, **Vladimir Bosner**, **Emil Brunskole**, dr. **Miloslav Petrić** in **Vladimir Šoć**; intendatski poročniki **Franjo Spičak**, **Viljem Čančer**, **Boris Kuret** in **Janko Jezernik**; intendatski poročniki mornarice **Dinko Bego**; geodetska poročnika **Dragotin Prosen** in **Milan Dogan**; sanitetna poročnika dr. **Stanislav Kolar** in dr. **Bogoljub Pagon**; orožniška poročnika **Čiril Legat** in **Danilo Koprivica**; v čin poročnika bojnega broda II. razr. **Tomislav Mihelič**, **Oto Lubec**, **Albin Paulinić** in **Franz Mijo Rudež**, **Jožef Privšek** in **Vladimir Larin**.

Zapeka, nenormalno razkrajanje in po vporabi naravne

Franz-Josefove grenke vode.

Reg. po int. soc. pol. in nar. zdr. S-br. 15485, 25. V. 25.

— **Dolenjci!** V ponedeljek, dne 6. aprila t. l. opoldne bo v prosvetnem domu v Novem mestu veliko kmečko zborovanje. To zborovanje naj bo mogočen protest zoper postopek senata, ki je odklonil zakonska pooblastila o kmečkih zbornicah, ker smatramo takšno odklonitev kot kršitev naših narodnih pravic. Zato bomo soglasno zahtevali, da dobimo čimprej kmečke zbornice. Opozorite na to tudi svoje tovariše in prijatelje, da manifestirajo za skupne kmečke pravice.

— **Ugodnosti pri obisku švicarskega vzorčnega velesejma v Baslu od 18. do 28. aprila 1936.** Švicarski vzorčni velesejem v Baslu slavi svojo dvajsetletnico. Iz skromnega začetka leta 1916 se je razvila velika izložba švicarske delavnosti in švicarske kvalitete. Danes ima velesejem v Baslu 7 razstavnih dvoran na 30.000 kvadr. metrov, letošnje število razstavljenih znanstvenih okrog 1200 in 140.000 obiskovalcev. Obiskovalce iz Jugoslavije

uziva sledeče ugodnosti: Na vizmu: 50% popusta, t. j. plača samo Din 36.25. Na železnih: Jugoslavija: 50% pri povratni vožnji. Avstrija: 25 do 33, 3% popusta. Italija: 30% popusta pri potovanju tja in nazaj. Švica: Brezplačna povratna vožnja v 6 dneh ali 30% popusta na vseh voznih kartah. V hotelih: Pavšalne cene za 2 prenočišča, 2 zajtrka, 4 obede, vključno napitnina, sfr. 26.50 do sfr. 40 z ozirom na razred hotela. Na sejmu: Brezplačna sejemška izkaznica, znižana vstopnina sfr. 1.50, katalog velesejma za sfr. 1. Sejemске izkaznice in informacije se dobijo pri vseh potniških uradih in pri švicarskem konzulatu v Zagrebu.

— **Od danes je novo bok pivo pivovarne Union v prometu.** Ne pozabite ga poskusiti in Vam bo to špeciialno pivo gotovo najbolj ugajalo.

— **Zveza za tujski promet** sporoča sledeče prometne vesti: Dovoljena je polovična vožnja po naših železnih delegatov oblastih Kola jahačev in podobnih ustanov, ki se udeležijo svoje skupščine v Belgradu 5. aprila. Popust velja od 3. do 7. aprila. Sporoča se, da je v prometu od 1. aprila do 31. junija restavracijski voz na progi Zagreb gl. kol. — Vrhovine Plitvička jezera, kateri vozi od 1. julija do 15. septembra tudi do Splita in obratno.

— **Pri zaprtju motnjah v prebavi vze mite jutraj na prazen želodec kozarec na ravne »Franz-Josef grenčice«.**

— **Dr. Ivan Pregelj: Osnovne črte iz književne teorije.** Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani, 1936. Strani 113. Cena 24 Din. — Neštetokrat se je ponavljala želja, da bi prof. dr. Pregelj izdal svoje črte iz književne teorije. Saj Slovenci vse doslej nismo imeli zares priročne knjige o teh vprašanjih, ki se v šoli pri pouku slovenščine teden za teden povračajo in ki o njih tudi vsakdo, ki ljubi besedno umetnost, od časa do časa želi pojasniti in razjasniti. S tem, da je Jugoslovanska knjigarna pravkar izdala v kompletni knjižni izdaji te »Osnovne črte«, je tedaj storila veliko uslugo predvsem našim profesorjem in dijakom, daje pa lično in močno porabno knjižico v roke tudi vsakemu slovenskemu izobražencu. Delo je vredno toplega priporočila. Oprema je zelo lepa.

— **Telefonski promet.** Z odlokom ministra za pošte, telegraf in telefon je odprt telefonski promet na progi Cerknica—Celovec in Kitzbühel (2.70 zl. fr.); Devica Marija v Polju—Graz (3.45 zl. fr.); Mežica—Stockerau (3.90 zl. fr.); Jesenice—St. Pölten (4.20 zl. fr.) in Radovljica—Graz (3.45 zl. fr.). Zneski v oklepajih so telefonska pristojbina za tri minutni pogovor.

— **V prilogi Službenih novih št. 75—XVII** so objavljena »Navodila za izvršitev proračuna državnih izdatkov in dohodkov za 1936/37. leto« in »Izmenjava pravilnika o notranji telefonski službi«.

— **Vid Vaših oči** si obvarujte le z ophodno čistimi brušenimi stekli, katere si nabavite pri strokovnjaku Fr. P. Zaiču, izprašan optik, Stari trg 9 — Ljubljano.

— **Z avtom na Korosko** (Gospa Sveta, Celovec, Beljak itd.) za 2 dni se odpeljemo (čez Jesenice) velikonočni ponedeljek jutraj. Podrobna pojasnila zastoj. Prijave do 7. aprila sprejema: »Po božjem svetu«, Ljubljana, Šentpeterska vojašnica.

Ljubljano

— **Maša za turiste in izletnike** bo jutri v kapi Vazjemne zavarovalnice ob 1/7 jutraj.

Danes ob 16., 19.15 in 21.15 ur! Napeto!
Premiera! Film senzacij. Borca newyorške policije s sovražnikom države št. 1
Edvard Robinson: Vse mesto govori o tem...
Nov Ufa
zvočni tehnik
Telef. 27-30 KINO SLOGA Telef. 27-30

— **Niso nas o pravem času poslušali!** Lani, ko je bilo na vrsti popravilo starega mostu čez Gradsko, smo približili izpod peresa strokovnjaka opozorilo, da na ta način ni mogoče popraviti mostu, temveč da je treba most temeljito predelati. Našega nasveta tedaj občinska uprava ni upoštevala, temveč je delo oddala pod prav strokovnjaki pogoj. Posledice so se pokazale ta teden, ko se je pričel beton mosta kršiti, včeraj pa je betonska plošča na mostu — ki je položena na lesene stebre, celo počila, tako, da ni čez most varen noben nadaljni vojni promet, temveč je osebnosti. Mestna kontrola nad popravilom tega mostu je bila zelo površna, saj celo uradniki-inženjerji gradbenega urada niso niti imeli dovolj časa, da bi si ogledali, kako popravljajo in betonirajo most, ker jih je tedanja mestna uprava obkladal z vsemi drugimi, manj potrebnimi opravili. Po nesreči na tem mostu res ne kaže drugega, kakor da bo treba vse lansko popravilo letos obnoviti. Toda mnogo bolj temeljito kakor tedaj!

— **Z ozirom na vse to** je bilo razumljivo razburjenje vodje komisije, ko je pod mostom danes jutraj zagledal nekega čenikarja. Že gol pojav poročevalca je namreč gospoda tako razburil, da je poročevalcu brez vsakega uvoda in povoda začel z dviglenjem prstom groziti, da ga bo na pragraf prijel in državnemu pravdniku čez dal...

Neobvezno si lahko ogledate zalogo

klobukov in čepic

Pravkar došle novosti pri

MIRKO BOGATAJ - Ljubljana
Stari trg št. 14

— **Korošci!** Koroški večer in naš običajni mesečni sestanek se zaradi praznikov prelazi za 14 dni, od 4. na 18. aprila. Klub koroških Slovencev.

— **Debatni večer odpade.** Za drevo je bil napovedan debatni večer filozofskega društva na učiteljsku. Ta debatni večer pa za danes odpade, ker je umrla mati napovedanega predavatelja g. Hribarja.

— **V počastitev spomina** na blagopojnika Logarjevega ateka darujem za Dom slepih Din 100. — **Joško Reich.**

— **Velikonočno presenečenje** je odlična žanka znane znanke Klefiš, ki jo dobite pri trdki Fr. Kham naproti kina Union, telefon 29-69.

— **Brezuspešno zasledovanje** za Viljemom Kramarjem. Tudi včeraj se je Ljubljana trudila in poizvedovala, da bi našla napadalca iz ženske bolnišnice Viljama Kramarja. Toda vsaka sled za Kramarjem se je izgubila. Policija je sicer zaplenila nekaj pisem, iz katerih bi mogla sklepati, da

Kramar namerava ukreniti nekaj, vendar visi vse v zraku in je nemogoče iz njih spoznati, ali je Kramar svoje dejanje, to je strela na moža svoje ljubice, že poprej imel v načrtu, ali pa je streljal nanj v trenutni razburjenosti. Stanje Pančurja v bolnišnici se je znatno zboljšalo, tako, da neposredne smrtnosti nevarnosti ni, seveda, če ne nastopijo komplikacije.

Vič

Zvočni kino Vič, ki je za nekaj časa zaradi tehničnih zaprek prenehal obratovati, začne z današnjim dnem zopet s predstavami. Drevo ob pol 9 in jutri ob 4, 6 in pol 9 bo predvajana veselejša »Gospod brez stanovanja«. Film je bil že predvajan v Ljubljani in je vzbujal mnogo smeha in zadovoljstva. Zvočni kino Vič je takoj od svojega začetka pridobil mnogo obiskovalcev, ker ima izborna aparatura za slike in ton. Tudi preurejena dvorana nudi prav lepo sliko. Pričakujemo, da bo kino pod novo upravo še bolj zadovoljil obiskovalce in nudil priliko, da se za mal denar razvedrijo. Uprava bo skrbela za prvovrstne spored, a obenem gledala, da bodo filmi vsestransko odgovarjali. Obiskovalci bo prav gotovo zadovoljni, če bo obiskovalo predstave, ki jih bo predvajal Zvočni kino Vič v Društvenem domu na Glincah.

Maribor

— **Pogajanja o ureditvi obmejnega prometa** med našo in avstrijsko delegacijo potekajo normalno. Danes opoldne se bodo zaključila, popoldne pa napravijo člani obeh delegacij izlet na Pohorje na Pohorski dom in Mariborsko kočo. Peljali se bodo v avtobusi mestne občine po novi pohorski cesti. Drevo ob osmih priredi udeležencem konferencie mariborska mestna občina pozdravni večer v kolo-dvorski restavraciji. Avstrijski delegati bodo potem odpotovali že z nočnimi vlaki.

— **Sahovske novice.** Mojster Vasja Pirce je včeraj odpotoval na sahovski turnir v Novi Sad, ki se prične v nedeljo za prvenstvo države. Dne 22. t. m. nastopi v Mariboru svetovni mojster Alehjin v simultanki proti 40 najmočnejšim šahistom iz Maribora. Ptuj in drugih okoliških sahovskih središč — Mariborski sahovski klub se dogovarja z graškim klubom »Blau-Weisse« za dvomatch na desetih deskah, ki bo začetkom maja v Mariboru. V maju se prične tudi borba za klubsko prvenstvo v Mariboru, katere se bodo udeležili vsi sahovski klubi obdravske prestolice.

— **Opozorilo mestnega električnega podjetja.** Električne naprave visoke napetosti so bile te dni namenoma poškodovane od neznanega storilca, ki je odrezal odbojalne žice, tako da so viseli konci v dosegljivi višini. Vsak dotik je v tem slučaju smrtonosen! Prosimo občinstvo, da se varuje pred visokimi ter odtrganimi žicami ter v vsakem slučaju takoj obvesti mestno električno podjetje, tel. 23-25.

— **Ljudski gibanje.** Število mariborskih meščanov se je v marcu pomnožilo za 93 novorojenčkov (47 fantov in 46 deklic), obenem se je pa zmanjšalo za 66 umrlih (35 moških, 31 žensk). Porok smo imeli 32.

— **Verdijev »Requiem«**, ki se bo izvajal v torek, dne 7. aprila, v veliki dvorani Uniona, bo gotovo največja koncertna delo, kar smo jih slišali v Mariboru. Družena pevska zbor Glasbene Maticice in »Maribor« — skupno 150 pevcev — nastopita, poleg tega pa še z vojaškimi godbeniki pomnožen orkester Glasbene Maticice — okrog 70 godbenikov — in štirje odlični ljubljanski solisti: gospe Zlata Gjurgjenac in Bernot-Golobova ter gg. Gostič in Rus.

— **SSK Maraton** Damska sekcija ima od ponedeljka dalje treninge stalno na igrišču na Livadi v istem redu, kakor dose-taj v telovadnici.

— **Prireditve**, kakršne Maribor dosedaj še ni videl na odru, bo jutri popoldne ob 17 v dvorani Zadrzne gospodarske banke, kjer se vzpirajo »Skrivnost svete maše« od Calderona. V njej nastopajo Nevednost, Modrost, Adam, Mojzes, Janez Krstnik, Janez Evangelist, Kristus, Savel-Pavel, Poganstvo, Judovstvo ter zbor angelov. Sodelujejo člani Ljudskega odra ter magdalenski cerkveni pevski zbor pod vodstvom organista g. Hauptmana. Za to prireditve je nabavil Ljudski oder popolnoma nove kostume. Tudi scenerija obeta nekaj novega. Pridite!

— **Ribe na trgu.** Včeraj je bil trg bogato založen z morskimi ribami. Prodajali so sardele po 12, mule po 22, girice po 18, kalamaže po 24, ciple po 12—17, azijale po 24, barbone po 22 in karpe po 12 din za kg. žabje krake pa po 2 din vence.

— **Smrt kosi.** V Novi vasi. Vrtna 2 je umrla v starosti 58 let sopraga želez uslužbenca Dvorščak Jožefa. — V Marmontovi 4 je umrl v starosti 64 let inšpektor drž. železnice Karl Tremani. Truplo prepeljejo danes popoldne v Limbuš. Naj počiva v miru!

— **Zrtev tihotapev.** V hosti pri Šmarjeti nad Pliberkom, kake 4 km od naše meje, so našli ustreljenega zaupnika avstrijskih obmejnih stražnikov Luko Pavlaka. Dobil je strel iz pištole v trebuh. Ugotovilo se je, da so ga ustrelili tihotapci konjev, ki so prignali več živali iz Jugoslavije ter so naleteli na Pavlakovo zaselo. Na avstrijski in naši strani meje se vršijo sedaj za storilci preiskave.

— **Dobro pleme.** Na posestvu Brandhof imajo dvojno nemške pasme, ki tehtajo 220 kg in je vrgla sedaj 19 zdravih mladičev. Žival je dobilo posestvo s posredovanjem banke uprave.

— **Deca beži z doma.** Iz stanovanja v Kalvarijski 4 je pobegnila neznanom 9 letna učenka osnovne šole Katarina Neubauer, iz Delavske 4 pa je izginil 12 letni dijak meščanske šole Rozman Leo.

Ptuj

— **Nezgodna in poškodbe.** 18 letni Edvard Hojnik, sin posestnika in gostilničarja na Hajdini, se je pri padcu hudo poobil in si zlomil desno roko. — Janez Glavica, 4 letni sin posestnika iz Gredče vasi, se je igral v kuhinji pri štetilniku. Pri tem pa se je prevrnil velik lonec vrele vode in fantka nevarno opekel po gornjem delu života. — 31 letnega Ivana Mikliča, sina posestnika iz Koradice, so ponoči napadli neznan razgrajati in ga z drogov premetali, da je obležal nezvesten. Na glavi ima nevarne poškodbe in tudi poškodno lobanjo. Njegovo stanje je zelo resno.

— **Umrl je Andrej Zorec**, posestnik v Mestnem vrhu, star 71 let. Pokojnik je bil dolga leta župan občine Mestni vrh ter splošno ugodna in spoštovana osebnost. Vse svoje okroge je vzgojil v narodnem in katoliškem duhu. Dve njegovi hčerki sta v samostanu v Ljubljani. — V Podvinčih je umrla Jera Kekec, užitarica, v visoki starosti 88 let. Blag jima spomin.

— **Predavanje.** V nedeljo 5. marca ob pol 10 popoldne bo predaval profesor Stanko Cajncar v risalnici ptujke gimnazije o razmerju med rodilji in solo.

ERASMİK

TOALETNA MILA IN PREPARATI

Vaše zobe
boste obvarovali z
ERASMİK
MILOM IN PASTO
ZA ZOBE

Za ugodno
brilje uporabljajte
ERASMİK
MILO ZA
BRITJE

Radovljica

Prosvetno društvo v Radovljici je z vso svojo dramsko družino v nedeljo, dne 29. pr. m. prav posrečeno podalo Meškovo misterij: Pasijon. Da bi bilo ustrezno splošni želji, je vodstvo sklenilo predstavo še enkrat ponoviti in to na cvetno nedeljo, dne 5. aprila t. l. popoldan ob pol 4 in ne ob 4, kakor je bilo javljeno, ter ob 8 zvečer. Zveza z vlaki je ugodna. Ker je zanimanje za to prireditve veliko in je pri prvi predstavi moralo oditi veliko ljudi, ker ni dobilo vstopnic, vodstvo priporoča, da si vsakdo vstopnice že v predprodaji nabavi. Dobe se v trgovini Kmetijske zadruge v Radovljici.

Novo mesto

»Golgota«. Drevo ob 8 bo v Prosvetnem domu pasijonska prireditve »Golgota«. Ponovi se jutri v nedeljo ob 3 popoldne in ob 8 zvečer. Naj si vsakdo ogleda to novo delo.

Celje

— **Znižanje cen ledu** v mestni klavnic. Mestno poglavarstvo javlja, da je tukajšnji mestni svet v svoji seji dne 13. marca 1936 sklenil, da se znižajo cene ledu v mestni klavnic in v veljavnostjo od 1. aprila 1936 dalje. Za kos ledu, dostavljenega na dom od 8 Din na 7 Din. Za kos ledu v klavnic od 5 Din na 4 Din, za kos ledu pri prodaji nad 10 kosov naenkrat v klavnic od 4 Din na 3 Din.

— **Pred malim senatom** so se danes zagovarjali 24 letni Vedečnik Ivan, dinar, 82 letni Janžovnik Alojz in njegov 26 letni brat Jože, oba iz Zlavorja, obč. Mozirje okolica. Vreš Jernej, 22 letni posestnik iz Dobrovlj in 51 letna Matko Elizabeta. Imenovani so se 19. februarja 1936 zbrali v hiši Matkove, da bi dogovorjeno ovirali izvršilnega organa okrajnega sodišča na Vranskem Avg. Sedeja pri izvrševanju eksekucije. Vedečnik in oba Janžovnika so s koli grozili sodnemu iztirjavalcu Sedeju in obema kupcema, ki sta prišla, da bi za rubljeno živino kupila. Ker se je bilo bati, da bi prišlo do resnega obračunavanja, je sodni iztirjalec Sedej ustrelil dvakrat v zrak, nakar se je umaknil. Zasledoval ga je Vedečnik Ivan, katerega je v silobranu ustrelil najprej v vrat in pozneje, ko ta le ni odnehal, tudi v prsa. Brata Janžovičeva pa sta medtem prepodila oba kupca. Radi tega so bili danes obojeni, in sicer Vedečnik Iv. na 6 mesecev strogega zapora, oba brata Janžovnika in Vreš Jernej na 8 mesecev strogega zapora, Matko Elizabeta pa na 5 mesecev strogega zapora. Vsi skupaj pa na 1000 Din povprečnice.

— **Jutri, v nedeljo, 5. aprila** se zaključijo velika umetnostna razstava slik in kipov v Celju, hotel Union. Ne zamudite si jo ogledati!

— **Občni zbor Muzijskega društva** bo 7. marca ob 20 v gostilniških prostorih Narodnega doma.

Trbovlje

— **Člarski sestanek JRZ** je prihodno nedeljo ob osmih v Društvenem domu.

— **Pocenji vino točijo** nekateri Dalmatinci v Trbovljah — po 4 Din liter ga dajo. Svoječas so izračunali ljubljanski gostilničarji, da imajo pri litru 7 Din stroškov. Če bi se ti računji vjemali, morajo dati Dalmatinci vino zastoj in še nekaj doplačati in prispevati k stroškom, ali pa da z vinom nimajo čistih stroškov kot drugi gostilničarji. Malo boljše naše vino pa že pri kmetu stane 4 Din in več. To je že prehuda konkurenca.

— **Cerkvena glasba.** Na cvetno nedeljo bodo v cerkvi peli slovenski posojni pri cerkvenem opravilu ob 6. in ob 10. uri.

— **Popravek dr. Reismana** o političnem predavanju 25. marca v Delavskem domu je zelo značilen. On trdi svoje, tisti, ki so poslušali, pa pričajo, da je bilo Slovencev poročilo točno in ga je masa poslušalcev tudi tako razumela. Kaj pa je on mislil, ali kak pomen želi sedaj dati svojim besedam, za nas ni merojajno. Tudi zanika, da ni govoril o judetih in garjevih ovcah. G. doktor naj samo javi, koliko prič želi imeti, ki eo ga slišale, da je take besede res izrekli.

— **Dobri ljudje umirajo.** Po dolgem trpljenju je umrla Putrih Marijana, stara 81 let. S svojim žepnim možem je dolga leta opravljala službo šolskega sluga na vodenski šoli. Bila je to odlična katoliška družina, ki je imela prva v Trbovljah naročenega Slovence. Po dolgem bolehanju je tudi izdihnila dobri šipkov oče v starosti 87 let. Kmalu je končala Rejc Jera stara 77 let iz znane Železnikove rodbine, istega dne je umrl in bil pokopan tudi njen brat na Zidanem mostu. Blage duše naj počivajo v Bogu, preostali pa naše sožalje!

Aretacija cigank-čarounic

Ptuj, 3. aprila.
Pred dnevi so se pojavile pri posestniku Mariji Kuharjevi na Grajsčaku tri ciganke, ki so posestnicu nagovarjale, naj jim pusti »copratje«, češ da bo imela pri živini več sreče, Misoč, da bo to res, se je končno vzdala. Na zahtevo cigank je položila v lonec 99 Din gotovine, katerega so potem nosile okrog hlevov in denar seveda med to ceremonijo na zvit način vlekale v žep. Po končani ceremoniji so lonec zamašile in ga izročile Kuharjevi z naročilom, da ga takoj zaklene v omaro. Med časom, ko se je ena ciganka razgovarjala s Kuharjevo, sta ostali dve odnesli iz stanovanja meso, špeh, moko in druga živila, ter izginili. Končno se je tudi tretja poslovila, rekoch, da bo Kuharjeva imela gotovo veliko srečo pri živini. Ko je prišla Kuharjeva hčerka od nekdodov domov in elišala od svoje matere o dogodku, sta prišli mati in hčerka šele na sled goljufiji. Kuharjeva je oškodovana za 400 Din. — Na enak način so se omenjene tri ciganke utihotapile v stanovanje sivilje Marije Kolaričeve v Ragoznici. Pojavile so se na vse zgodaj v trenutku, ko se je Kolaričeva odpravljala v Ptuj. Kljub pozornosti so ciganke odnesle neopaženo Kolaričevi razno blago, med temi tudi ženski plašč, tako da ima škoda okrog 800 Din. Orožniki iz Ptuja so dve teh prefrigank, ki sta soudeležni tatvine in goljufije, aretirali in izročili okrajnemu sodišču v Ptuj. Sta to 49 letna ciganka Julijana Baranja in njena 18 letna hčerka Cecilija. Seveda denarja in ostalih ukradenih predmetov niso več našli.

Nedelja, 3. aprila ob 15: *Princeska in pastirček*
Otroška predstava. Zlilane cene. — Ob 20: *Čigun*
bazon. Zlilane cene.

Kako so Italijani zasedli Gondar

Bitka na severni abesinski fronti še ni končana

Poročevalec nemškega dnevnika »V. B.« poroča iz Asmare od italijanskega glavnega štaba tele podrobnosti o zavzetju mesta Gondar ter o bitki z neguševimi četami:

Italijanski glavni štab je v sredo ob osmih zvečer podrobneje poročal, kako so italijanske čete zavzele mesto Gondar. Kakor se glasi to poročilo, je močan italijanski oddelek pod vodstvom tainika fašistične stranke generala Staraceja v sredo zasedel mesto Gondar, ki leži neposredno na severni strani Tanskega jezera, ter tam izobesil italijansko zastavo potem, ko je prehodil po posebno težkem ozemlju celih 450 km. Italijanske čete so zasedle Gondar v dveh etapah. 5000 mož je 15. marca s 500 tovornimi avtomobili, številnimi tanki in drugimi modernimi vojnimi sredstvi odrinilo iz Asmare ter so najprej krenili proti kraju Om Ager, ki leži neposredno od sudanske meje ob reki Setit.

Dne 24. marca so Italijani prekoračili reko Setit. Sedaj je sledilo izredno težko prodiranje skozi tropsko ozemlje južno od reke Setit, kjer so letala morala četam dovažati živež. Pod goro Kenker je Starace sklenil pustiti tanke zadaj, da ne bi se prodiranje preveč zavlačevalo. Čete so sedaj marširale peš ter so se na južnozahodnih obronkih visoke planote Semien združile z italijanskimi črnimi četami, katere so pravkar zasedle mesto Debarek. Abesinci se pri tem prodiranju italijanskim četam niso nikjer upirali.

Isti poročevalec poroča istemu listu o bitki na severni fronti 2. aprila takole:

Včeraj zjutraj ob 5 je neguš prvič na svojo pobudo in pod svojim poveljstvom nenadno napadel italijansko fronto blizu Mecana. Razvila se je najbolj krvava bitka te vojske. Na obeh straneh so se bojevali z veliko odločnostjo in je boj trajal 12 ur. Kakor se zdi, je neguš imel na razpolago tudi topništvo, katere je uporabljal pri svojem napadu. Prvi napad je bil naperjen proti italijanskemu desnemu krilu. Pri tem so Abesinci

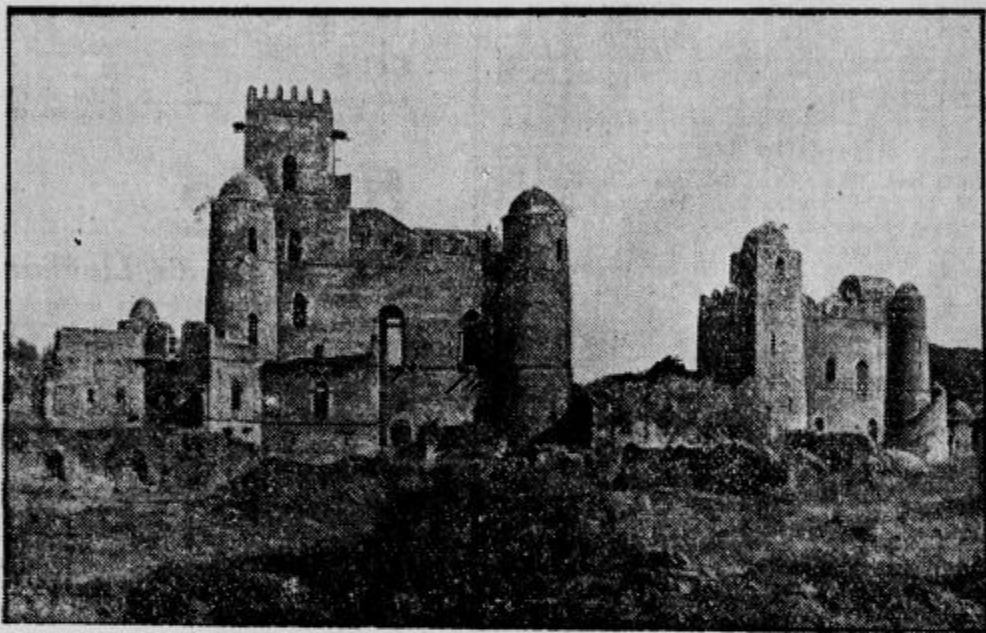
zasedli goro Bohara. Pred brigado alpinov so nato Abesinci po abesinski taktiki napad raztegnili v obliki struge, da se je razvil ob vsej italijanski fronti na sedlu Mecana. Južno od Mecana so Abesinci pod osebnim vodstvom neguševim z višin Maicena poskušali obiti levo italijansko krilo proti Korbeti. Iz tega so se razvili divji boji od moža do moža, v katerih so bojevniki uporabljali bajonete in ročne granate. Ob 8 je bil napad odbit, potem ko so Abesinci trikrat napadli levo krilo.

Ob 12 je sledil italijanski proti napad, katerega so izvedli eritrejski batalioni druge brigade Askarijev na levem abesinskem krilu. Boj je trajal do 2 popoldne, ko so bili Abesinci vrženi v dolino Mecan. Nov abesinski napad pa je sledil z višin v dolino med 4 in 5 popoldne proti skrajnemu levemu italijanskemu krilu. Slednjič so bili Abesinci prisiljeni umakniti se v svoje prejšnje postojanke, nakar so se Italijani s svojo fronto nekaj kilometrov pomaknili naprej.

Po 11 urnih neprestanih silnih bojih je na vseh frontah nastopil mir. Abesinsko topništvo je bilo oboroženo s topovi kalibra 7,5 cm in minometi francoskih modelov. Ogenj abesinskih topov je bil nenavadno dober in silno učinkovit. Med boji je 60 italijanskih letal zmetalo 13 ton eksplozivnih snovi, ki so pogubno učinkovale. Toda skoro vsa italijanska letala, ki so se vrnila, so bila zadeta. Nekaj pilotov je bilo ranjenih. Najtežje izgube teh bojih je imel črni eritrejski zbor. Na abesinski strani pa je padlo pred fronto eritrejskega zbora 5000 abesinskih vojakov, pred fronto zbora alpinov pa 2000 Abesincev.

Abesinski ujetniki pripovedujejo, da sta se ras Sejum in neguš odločila napade nadaljevati. Od abesinske strani so Italijani ponosno poslušali divje bojne popevke in tožee mrtvaške pesmi. O polnoči pa so se zopet začeli silni nahuvi. Od davi deluje le topništvo. Toda nastopivša megla onemogoča vsek razgled.

Mrtvo cesarsko mesto Gondar

Italijani so torej zasedli mesto Gondar. — Kakšno je to mesto?

Kakih 25 km severno od Tanskega jezera stoji na kakih 100 m visoki p. lanoti orjaške razvaline z zidovi, stolpi in palačami, zraven njih pa s slamo krite ilovnatke kočice. To je Gondar, nekdanje cesarsko mesto in glavno mesto Etiopije, ki je nekdanje cvetelo ter bilo drugo največje mesto Afrike. Med grmičevjem in drevjem nenadno zagledaš nepriznane slike, čudne zidane zgradbe, ki se prav za prav nič ne podajo v to ozemlje, kjer si navajen videti in gledati le s slamo krite kočice. Dozdeva se ti, da se ti sanja in da se nehoče sprejemaš nekje v kaki evropski pokrajini srednjega veka.

Kdo je zgradil te gradove, dvorce in palače? Letopisi nam o tem le malo poročajo, pa še to, kar poročajo, si nasprotuje. Eni trde, da so vse to zgradili jezuiti, ali pa Portugalci, drugi pa trde, da je te palače in gradove zgradil etiopski cesar Fazilades, ali pa njegov sin naslednji cesar Janez I. Toda jezuitski pater Paez, ki je nekako leta 1620 zgradil čudovito palačo iz kamna za tedanjega cesarja Susnosa na polotoku Gorgora ob Tanskem jezuru, je umrl že leta 1623. Zato ni mogel zgraditi teh palač. Ker so bili tudi Portugalci kmalu po patrovi smrti pregnani iz Abesinije, bi potemtakem tudi oni ne prišli v poštev. Kdo je torej čudoviti slavbeni mojster cesarskega mesta v Gondarju?

Letopis pripoveduje še o nekem indijskem arhitektu, katerega je svoj čas p. Paez naročil iz Goe v Indijo. Ta Indijec iz Goe, ki je v svoji domovini videl že podobne palače, katere so tamkaj zgradili Portugalci, in ki jih je morda tudi sam pomagal graditi, je tedaj postal arhitekt in stavbenik p. Paeza, kateremu je bil pomagal zgraditi tudi palačo v Gorgori. Ko so Abesinci pregnali jezuite iz dežele, je indijski arhitekt kot Indijec pač smel ostati v Abesiniji. Zato je verjetno, da je on vodil zgradbo cesarskega mesta in cesarskih gradov v Gondarju pod cesarjem Faziladesom, kateri je leta 1632 zasedel prestol in ustanovil Gondar. Torej bi ne bilo napačno, če bi trdili, da so te gradove v Gondarju, ki so podobni palačam v indijski Goi, zgradili Portugalci in cesar Fazilades. Način zgradbe je vsekar portugalski. Portugalci namreč niso slabo zidali ter so dobro znali delati dobro malto, katere je kamenite zidake strnila v trdno zidovje in odporne loke.

Mesto Gondar pa je le malo časa cvetelo. Že po smrti cesarja Faziladesa leta 1667 je začelo mesto padati. Razkošne palače so ostale prazne, začele so razpadati in leta 1888 so nato Mahdijevec ves Gondar z vsemi 44 cerkvami do tal razdelal.

Danes je mesto nekdanje veličine in slave brez pomena. Ostala je le vas, ki ima nekaj s slamo kritih koč in komaj 1000 prebivalcev. Občuduješ le razvaline teh gradov in palač, katere pa drži skupaj je dobra malta Portugalcev. Po vsem vrhu grčevja se raztezajo stražni stolpi in zidovje nekdanjeh ponosnih cesarskih palač. Od nekdanjeh ponosnih cesarskih palač, od nekdanjega velikega obzidja, ki je objemal vso goro z gradovi in mestom, je danes ostalo le nekaj skromnih ostankov. Nekdanje vo pečini dvonadstropne hiše mešanov leže le še kot razvaline, katere pokriva nekdanja tako lepe, z bazaltnimi ploščami flakovane ceste in trge. Le gradovi cesarjev in cesaric so deloma še dobro ohranjeni. Obdaia

jih več metrov visok in kake 3 metre dolg zid. To se imenuje »Gemp«, kar pomeni grad cesarjev. Med tem ponekod dvojnimi zidovjem se dvigajo cesarske palače. Nazmočnejša zgradba je cesarjeva palača, divje utrjen grad s 4 stolpi, ki s svojega visokega prostora nadvladuje vse ozemlje in Tansko jezero. Po visokem stopnišču prideš v zgornje prostore, v cesarsko dvorano, kjer je nekdanj stal cesarjev prestol iz suhega zlata. V tistih časih so bili ti prostori okrašeni z najkrajšimi jufrovskim okrasjem. Toda ti prostori so videli tudi krutosti najbolj grde oblike. Ni bila najhujša kazen, če so ti cesarski mogotci komu dali izrezati jezik ali iztakniti oči. Zaradi krvočnosti teh vladarjev je počasi to krasno mesto popolnoma razpadlo. Ko so leta 1888 pridli Mahdijeveci vojščaki, je vsa nekdanja krasota v Gempu bila že v razvalinah.

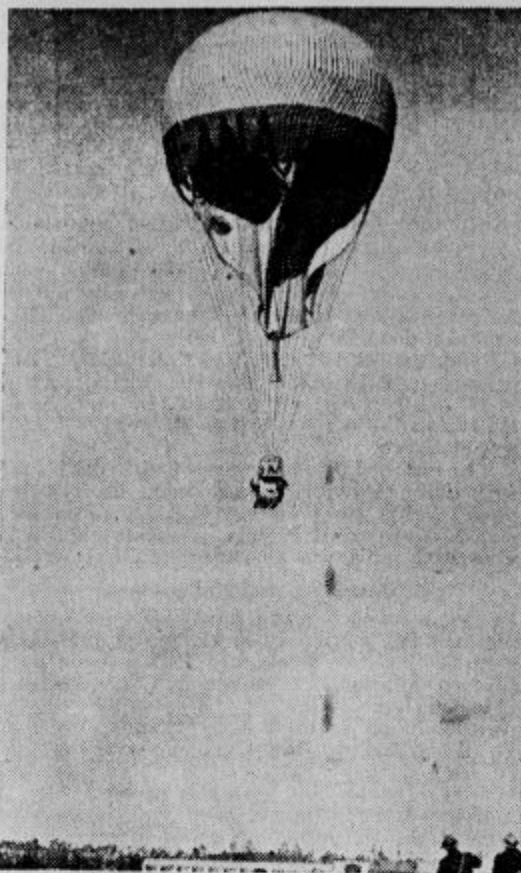
Poleg cesarjeve palače stoji palača cesarice, ki je pravi grad Trnjulčice. Tudi razvaline in dobro ohranjeni zidovje cesarske zakladnice, skrivne pisarne, hlevov in drugih cesarskih poslopj še stojijo. Vendar pa po vsem Gempu raste bodičje in plevel.

600 letnica strašnega Timurlenka

Dne 9. aprila bo minilo 600 let, odkar je bil rojen strašni mongolski kan Tamerlan, prvotno imenovan Timurlenk. Ta krvavi mongolski knez je eden izmed tistih osvajačev, ki so prišli iz Azije in so poplavalj Afriko in Evropo, je pa najstrašnejši med vsemi, ker človeštvo tedanje dobe

Poljski polet v stratosfero

Poljski zrakoplov se dviga z letališča.

Poljski zrakoplov »Varšava II« je pod vodstvom stolnika Burzynskega odletel v stratosfero. Stolnik Burzynski je tisti letalec, ki je na mednarodni tekmi lansko leto zmagal. Burzynskega je spremljal poljski znanstvenik dr. Jodko Narkiewicz, kateri je v višinah znanstveno meril. — Zrakoplov se je dvignil več kot 10.000 m visoko. Na naši sliki vidimo oba zrakoplovca v gondoli.

Najkrajša železnica na svetu

Najkrajšo železnico imajo menda v severnoameriški državi Indiana. Ta železnica je le deset kilometrov dolga. Zgradili pa so jo pred nekaj leti prebivalci mesta Ferdinand, ker so bili jezni, da nobena izmed obeh velikih železnic, ki vozita po ozemlju države Indiana, ne vozi skozi njihovo mesto. Zato so se odločili, da sami zgrade svojo železnico od mesta do najbližje postaje velike železnice, da so tako dobili zvezo s svetom. Vsa železnica je veljala 90.000 dolarjev. Ker je ta železnica najmanjše železniško podjetje na svetu, je tudi uprava te železnice silno preprosta. Vsega skupaj so zaposleni le 4 uslužbenici. Generalni direktor, poslovodja in strojevodja — so združeni v eni osebi. Na začetni in končni postaji sta nastavljena na vsaki po en uslužbenec. Poleg teh treh pa je nastavljen še en progovni delavec, ki skrbi za progo. Ta liliputanski vlak 10 km dolgo progo prevozi natančno v pol ure. Med poljo se dvakrat ustavi, da vmes sprejema še popotnike.

Siamska dvojčka.

»Ti, telefon zvoni. Če kdo mene kliče, mu reci, da me ni doma.«

★

Ženo: »Zakaj pa vedno gledaš skozi okno, kadar začnem peti?«

Mož: »Da ne bi ljudje mislili, da te pretepam.«

'SLOVENE' pred 60 leti:

V torek 4. aprila 1876.

Političen pregled.

Iz Hercegovine se nam naznanja, da so vstajniki Rodiču na ljubav s Turki sklenili desednevno pomirje s to pogojo, da se sime trdnjava Nikšić le vsaki dan sprosti iz Črnogore preskrbeti z živežem.

Iz Zagreba se telegrafuje, da je 31. marca ne daleč od Novega 50 krščanskih družin hotelo pred Turki bežati na hrvaško stran. Pa avstrijski vojski so jih vrnil nazaj. Na turški strani jih je čakalo 500 vojakov, ki so razen žer in otrok umorili tudi 70 mož. Tako Turki izvršujejo od sultana obljubljene premembe.

Iz Srbije se madjarskemu listu »Nemzeti Hirap« piše, da vojska je najbrže odstranjena, puni pa v domači deželi neogibljev.

Izvirni dopisi.

Iz Kropi, 31. marca. Že več let se je mislilo v Kropi na kak napredek v obrtniji. Ravno je minulo leto, kar se je začelo posvetovanje med družbeniki spodnje fužine v Kropi, kako in s kakimi stroški bi se naredila valjavnica za železo. Walzwerk, ...včeraj smo obhajali slovesnost za srečno dokončanje tega težkega podvzeta. Točno ob 9. uri zjutraj je bila sveta maša v cerkvi Matere božje pri kapelici z blagoslovom; po končanem opravilu so se zbrali g. fužinarji v novi napravljene tovarni, kjer je bil narejen mičen oltarček z maji in slovenskimi zastavami lepo okinčan. Gosp. župnik Ivan Kapus so po cerkvenem obredu blagoslovili novo valjavnico, povekševalo pa je slovesnost, da so gospodje fužinarji z gorečimi voščeniimi svečami gospoda župnika pri blagoslovljenji spremljali po vseh notranjih prostorih ki so zares lepi. Pri sklepanju kupcijske pogodbe z Italijo bi bilo želeli, da bi se kaj storilo na korist naše obrtnije; ker od kar je Italija odpadla od Avstrije, je naš kraj za žebliarjo popolnoma odstranjen od Italije. ... Da pa Kropla napreduje, je razvidno iz tega, ker se je v malo letih tukaj ustanovila tovarna dratu in drahtenih žeblijev, tovarna za decimalne vage, zdaj pa valjavnica za železo. Zato vse kupce z železnino v slovenskih deželah opozorujemo na ta marljiv kraj. Naročujte si pri Slovencih razno valjano železo, kakor šine na štiri vogle ali kvadrate in okrogle. Podpirajte domače naredbe, kar bo vam in slovenskemu narodu mnogo koristilo!

»Ali je res, da iščete blagajnika?«

»Celo dva iščem — novega in starega.«

★

»Jaz se moram s svojim možem, žal, vsak teden prepirati!« je položila Pepca svojih tudi omoženi prijateljci Johani. »Ali je, pri vas tudi tako?«

»Nikakor ne, Pepca! Moj mož dobiva plačo na mesec!«

»Ali naj vas vrtar jutri zjutraj zbudi?« je vprašal ravnatelj hotela svojega gosta.

»Ne, hvala!« je odgovoril samotni gost. »Se vsako jutro sam zbudim že ob 6.«

»Ohi!« je zadovoljno pomel ravnatelj, »ali bi bili tako dobri, ko bi zbudili vrtarja?«

Pošljite naročnino!

Za Velikonoč ves svet v Vaši hiši!

PHILIPS RADIO

Naši izredni odplačilni pogoji omogočajo vsakomur, da ob velikih praznikih posluša slavnostne prireditve vsega sveta na domu.

Sport

Državno prvenstvo v cross-country tekmah

Pod pokroviteljstvom bana g. dr. Natlačena ter častnim predstvom g. diviz. generala Nedeljkovića in ljubljanskega župana g. dr. Adlešiča. Pričetek ob 11.15 na igrišču Korotana na Rakovniku. Prijavljenih je 80 najboljših tekačev iz vse države.

Tekmovalna proga za letošnje cross-country prvenstvo Jugoslavije je izbrana tako posrečeno, da odgovarja vsem zahtevam za tipično country tekmovalništvo. Poteka, kar je osnovna zahteva, po prostem terenu, gozdnih poteh, mehkih prehodih travnatih livad, vodi čez manjše potočke v gozdu in tudi preko manjših vzponov, ki itak ne smejo biti premočni. Poleg vsega tega pa ima še eno odlično prednost, ki jo dela še posebej nazljivo od vseh dosedanjih prog, ki so se pri nas kdaj tekale, da je namreč za gledalce izredno zanimiva, ker je dobre tri četrtine proge ves čas vidne. Če se poudarimo, da morajo tekmovalci progo preteči štirikrat, bodo gledalci prav gotovo prišli na račun tako, kakor dosedaj še nikjer pri nas. Start in cilj sta na sportnem prostoru SK Korotana pod

Rakovnikom ob Dolenjski cesti. Prvih 100 m teče preko igrišča in njiv ob državni cesti, zavije nato na levo, 20 m po cesti mimo gostilne Počivavnik in po gozdnih poti, ki je do prvega ribnika last gostilne, odtod še vedno ob robu gozda mimo drugega, sedaj suhega bajerja, odkoder se obrne po travniku g. Usenika do hiše Zerkavovih, kjer izgine za kratko v gozd in pripelje preko dveh manjših jarkov in glavnega, približno 10 m visokega vzpona zopet na široko gozdno vozno pot. Odtod se nadaljuje ob robu gozda v loku na desno ponovno preko zanimivih naravnih zaprek do skrajne točke pod Golovcem tik do propusta čez gozdni potoček, pride ponovno na drugo vozno pot, ki je ne zapusti prej kot pri salezijanskem vrtu. Odtod je po fini travi še kratek vzpon in zavoj po bregu ob poslopih zavoda preko platoja pred cerkvijo, tako da konča na igrišču, kjer je bilo izhodišče. Kdor bo zamudil to izredno priliko, mu bo upravičeno žal, da ni videl lepega, zanimivega in napetega tekmovanja.

Sigmund Ruud o Planici

Ljubljana, 2. aprila 1936.

Poslovno sem prišel včeraj v Jugoslavijo. Mislim sem, da je planiška zadeva že davno vsestransko pojasnjena in likvidirana. Začudil sem se, da javnost še do danes ni točno obveščena o praviem stanju zadeve, presenečen sem bil nad različnimi časopisnimi napadi, komentarji in pripombami skoraj vsakega znanca, ki sem ga srečal.

Odločil sem se pojasniti na kratko celo zadevo, ker upam, da bo razbistrilo pojme in služilo k vsestranskemu razčiščenju neljube afele.

Pri mojem odhodu iz Osla sem zaprosil za startno dovoljenje, toda radi nenaklonjenosti norveške smučarske javnosti napram pretirano velikim skakalnicam tega dovoljenja nisem dobil.

Dne 9. marca t. l. sem prišel poslovno v Berlin, kjer je čakalo mojega brata Birgerja vabilo, kjer prireditelji sporočajo, da je tekma preložena na 15. marca in da se vrši oficijelna konkurenca na srednji 70-meterski skakalnici, kar velika skakalnica ni odobrena in nočejo izzvati konfliktov. Vesel, da morem startati, sem telefonično zaprosil svojo zvezo za dovoljenje, kar je bilo takoj z največjo radostjo odobreno. Seveda sem bil opozorjen, da na veliki skakalnici ne smemo startati, niti izvajati poskusnih skokov.

Zaradi sigurnosti sem telegrafsko še enkrat vprašal v Ljubljano, ali naj tudi pod temi pogoji vseeno pridemo. Odgovor je bil: »Dobrodošli!«

Seveda sva se z bratom začudila, ko sva prišla v Planico in videla, da so snežne razmere na srednji skakalnici, ki sploh ni bila pripravljena, neugodne, tako da ni nihče mogel misliti, da se bo vršilo skakanje na tej skakalnici.

Hotel sem pomagati prirediteljem in skušal sem vplivati potom časopisa »Aftenposten« na našo zvezo ter sem tudi telefonično zaprosil predsednika, da bi nam le dovolil startati. Predsednik je radi moje prošnje nalašč sklical za soboto, 14. marca sejo zveze. Sklep seje je bil negativen

in meni takoj telegrafsko sporočen. V Planico je telegram prispel v soboto zvečer. Žalibog sem ta telegram sprejel šele v nedeljo po tekmi pozno zvečer.

V nedeljo zjutraj sem poskusil še enkrat dobiti dovoljenje za start, ki nam je bil pod že znanimi pogoji od predsednika Smitha Kilanda na lastno odgovornost odobren. Tudi ti pogoji žalibog niso bili izpolnjeni, tako da smo bili Norvežani pri tekmi le gledalci.

Žal nam je od vseh nadaljnjih nevesčnosti, ki so se pripetile gledalcem kot tudi nam. Naj nam tisoči gledalcev oprostijo, da nismo startali, zgodilo se to ni po naši krivdi. Ravno tako jim mi kot sportniki oprostimo vse nevesčnosti, ki so jih izvršili proti nam, ker publiki ni bila znana predzgodovina te prireditve.

Prvič se je zgodilo, da smo imeli incidente na smučarskih tekmah. Le škoda, da se je to zgodilo v Jugoslaviji, kamor me je vedno srce vleklo in kamor sem vedno rad prišel.

Najbolj me boli, da se je tudi naše privatno življenje izneslo v časopisju in to v luči, ki je precej daleč od dobrohotne kritike in resnice.

Še par ugotovitev! Vedno in povsod se poudarja pri vas, da so Norvežani ovira za razvoj velikih skakalnic. Jaz bi opozoril samo na soglasne sklepe letošnjega kongresa FIS-e, kjer niso odločevali le Norvežani, temveč strokovnjaki vseh v FIS-i vključenih držav.

Jaz bi opozoril, da smo bili Norvežani vedno naklonjeni jugoslovanskemu zimskemu športu in bi omenil le celo vrsto amaterskih trenerjev, ki so delovali pri vas, pričeni z ing. Hansenom do Oedegarda in Hagena. Veseli smo vsakega napredka pri vas.

Vedno in vedno se ponavlja trditev, da je pri nas nekaj dovoljeno, kar je drugje prepovedano, kar pa ne odgovarja dejstvom. Pri nas je največja skakalnica s kritično točko 82 m. Če se doseže tudi večja daljava, je to odvisno od kakovosti skakača. Seveda je pa velika razlika, če se skoči

na skakalnici s kritično točko pri 82 metrih 94 ali 95 metrov, kot pa, če pristaneš na večji skakalnici pred kritično točko. Sto metrov pa pri nas ne moremo doseči, ker je to na obstoječih skakalnicah nemogoče in tudi ni to cilj našega smučarskega športa.

Prepričan sem, da se bodo v tem pogledu tudi pri vas razbistrili pojmi, kar bo le služilo napredku vašega športa, kateremu želimo najlepši razvoj in procvit.

Rad se bom odzval vabilu, da skačem pri vas na kakih manjših skakalnicah in s tem dokazem, da mi je res za napredek vašega smučarstva.

Sigmund Ruud.

Mariborski sport

Na stadionu SK Železničar, Tržaška cesta: Ob 14: izbrano moštvo dijaške inženjske čete; B moštvo SK Železničar, sodnik gosp. Schneller. — Ob 15.30: Prvenstvo LNP: Atletik SK Celje: SK Železničar, sodnik Čamernek iz Ljubljane.

Celjski sport v nedeljo. V nedeljo, dne 5. aprila t. l. se vrši ob pol 4 popoldne podvezna prvenstvena tekma med celjskimi Atletiki in Čakovskim športnim klubom. Tekma se vrši na igrišču pri Skalni kleti. Sodil bo zvezni sodnik gosp. Čamernek iz Ljubljane.

JADRAN: GRAFIKA

V nedeljo ob 15.30 prijateljska trening-tekma med gornjima kluboma na igrišču Jadrana v Koleciji. — Ker razpolagata obe enajstletici z dobrimi igralci, bo potek tekme gotovo borben in napet. Prijatelji obeh klubov vabljeno! — Vstop prost.

ASK Primorje, (Lahkotletski sekciji). V nedeljo, dne 5. t. l. m. popoldne se vrši na igrišču SK Korotana, Rakovnik, cross-country prvenstvo države. Naslednji klubovi: Člani so delovali kot pomožni, sodniki in se imajo javiti vodstvu tekmovanja na igrišču Korotana, napoveduje ob 9: Dr. Dognan, Košir.

Stok, Perle, Gostisa, Prašnikar, Vrhovnik, Sketelj, Rale D. in M., Vončina, Zorja, Putinja, Saunig, Welbl, mag. pharm. Piccoli, geom. Klopce, Jug, Križ, Sikošek, Čamernek, Koch, Isotam in ob istem času se imajo javiti vodstvu tekmovanja tudi naslednji: Čurda, Gabšek, Nabernik, Vahter, Koračič, Jenko, Ogrin, Nasse, Poronik Jože, Tanshau, Medica, Sket Janko, Kornev, Kalfež, Breskvar, Sodnik, Pavetti, in Skazn. Vsek naj prinese s seboj svlačniški. Značke dobijo na tekmovalnem prostoru pri tajniku sekcije Savo Sanein ob 9.

Naprosajo se ga, podpolkovnik Maras, dr. Biren in nam. drž. pravdnika Goslar, da bodo na startu najpozneje ob 10.45 radi reprezentiranja kluba.

Naslednji atletski morajo biti na igrišču Korotana. Rakovnik, najpozneje ob 10.15 in se javiti tehn. vodji sekcije Saneinu: Krevs, Brakar F. in L., Krpan, Pere, Kranjec, Ogrin, Francl, Bozljaj, Amkožič, Hlabec, Goršek, Miklavčič, Oblak, Prinesajo naj seboj vso opremo in čisto, zlasti sprintarice!

Vedno pravočasno

dospete, kamorkoli se vozite s kolesom. Pa tudi užitek imate pri vožnji z našimi odličnimi kolesi. Oglejte si brezobvezno veliko izbero koles pri „Tehnik“ J. BANJAI, Ljubljana, Miklošičeva cesta 20. Novi modeli tenis-raketov ravnozar prispeli!

Uradništvo in delavstvo

Prve kranjske tvornice pletenin in tkanin Dragotin Hribar v Ljubljani naznanja žalostno vest, da je po daljšem trpljenju umrla solastnica tvrdke, prebлага gospa

Eugenija Hribar roj. Šumi

Nepozabno pokojnico spremljamo na njeni zadnji poti v nedeljo, dne 5. aprila ob štirih popoldne iz hiše žalosti Zaloška cesta 14 na pokopališče k Sv. Križu. Blagopokojno dobrotnico, ki je posvetila svoje življenje neumornemu delu in procvitu tvornice, ohranimo v hvaležnem in častnem spominu.

Ljubljana, dne 3. aprila 1936.

L. Ganghofer: 55 Grad Hubertus Roman

Negibno je sedel France za njim. Ko so se bližali gonjači že koncu cretne planjave, je žalostno pokimal predse: »Nič! Saj sem rekel!« Že je hotel seči po svoji pipi, ko je njegovo ostro uho ujelo v goščavi neki šum. »Pozor!« je šepetnil. Tasilo ni čul. France je sedel ko okamenel in negibno upiral oči v presledek med rušjem, kjer se je prikazala močena glava šestnajsterka, počasi in neslišno. Lovcu je zalila obraz temna rdečica, to je bil jelen, kakršen že leta ni padel več v lovišču grofa Eggeja. Že je stopila krasna žival s prostimi prsi iz gošče, a Tasilova puška je ležala še vedno na negovih kolenih. Franceta je zaskrbelo, kajti divjičina je z iskrenimi se očmi že namerila pogled proti obema lovčema. S komaj opazno kretinjo roke je prijel France Tasila za jopič in ga pokukal. Zdaj se je sanjač prebudil. V istem hipu je zapazil jelena — pa tudi jelen je prepoznal svojega sovražnika in je skokoma odvršal čez zadnje nizke grme. Z vznak položenim rogovjem je grmel čez ozko drago in izginil onstran v gošči, kjer so se zgrnile nad njim veje. Še dolgo se je čulo glasno pokanje mladega vejčaja.

Tasilo je pač zgrabil za puško, toda niti poskusil ni, da bi si jo dvignil k licu. Po njegovem zadovoljnem smehljaju bi se dalo soditi, da mu je krasna slika tega bega pripravila večje veselje, kakor bi mu ga mogel najbolj srečen strel.

France seveda je sodil drugače. Žalostno in očitajoče je majal z glavo: »Ali gospod grof! Kaj ste zdaj naredili! Saj je pravi čudež, da je prišel jelen tod mimo. In vi ga pustite, da uide! Marija in Jožef! Kaj bo rekel milostni gospod? To bo pošteno treskalo!«

Zdaj se je zamislil tudi Tasilo. Sprevidel je, da bi ta lovska smola utegnila biti slab uvod v vse drugo, kar naj se v teh dneh odloči med očetom in njim. Ogibati se je moral vsakega spora. »Ni treba, da bi govorila neresnico,« je dejal. »Toda če ne bo nihče stvari omenil, lahko molčiva.« France se je popraskal za ušesi. »Bolj pametno bi bilo, ako bi hoteli reči, da niste marali svojemu gospodu očetu odstreliti takšnega korenjaka od jelena.«

»Ne France! To bi bilo lagano. Ali ne?« »Seveda, res! France je dihal zagatno. »A z resnico nam gre dostikrat trda — pri gospodu grofu.«

Lov se je končal in gonjači so začeli sestopati proti glavnemu čakališču. Tu je zaračeta obraza hodil grof Egge sem in tja in si po vrsti ogledoval deseteraka in tri kozle, ki jih je podrl s štirimi varnimi streli.

Schipper je skokoma pritekel doli po prodišču. »Gratuliram, gospod grof.«

»Da, danes je bila spet prava urica!« se je smejal njegov gospod in si pustil zatekniti štiri zelene petljice za trak pri klobuku. »A zakaj ni tvoj lovec tam gori nič streljal? Dva od tvojih kozlov sta se vendar obrnila najprej proti njemu?«

»Da, gospod grof! Razkobjeno široko sta stala pred nama, gospod grof Robert je imel priliko za najlepši strel. A ker je menil, da bi utegnila kozla zaviti morda po stečini proti vašemu čakališču, ju je pustil. In prav je naredil. Rad vas mora imeti, gospod grof! Privoščim vam srečo.«

Ko je prišel Robert, je bil milostno sprejet. Grof Egge mu je položil roko na ramo in dejal: »To si dobro napravil, Bertel. Meni na ljubo si storil nekaj, kar bi jaz na tvojemu mestu težko zmogel. Hvala ti! Njegova dobra volja ga tudi ni minila, ko se je približal Tasilo. »Prazen prihajaš?« se je zasmejal.

»Da, na žalost!«

»No, potolaži se! Morda se ti bo jutri bolje obneslo. A kje je naš salonski Tirolec? Fant je prašil tu gori ko ognjičar. Radoveden sem le, kaj mu je obležalo.«

Ni trajalo dolgo in Vili je prišel z Moserjem med živim prerakanjem doli po dragi. »No, no, no, da si ne skočita še v lase!« jima je zaklical grof Egge nasproti. »Sem k meni, fant! Kaj je bilo pri tebi?«

Na vso sopo je začel Vili na dolgo in široko pripovedovati, iz česar se je dalo na kratko posneti, da je po Moserjevi krivdi »zapackal« kapitalnega kozla.

»Kaj, jaz da sem kriv, jaz?« je vresčal starec. »Seveda! Bedak me je čisto zblodil s svojim večnim: streljajte, streljajte, streljajte!«

»Seveda! Ker ste zamudili kozla v najlepšem trenutku. Če bi streljali takoj, bi obležal! Moser je ježno mahal z rokama in cepetal z nogami. »A ne! Čakati mora, da mu kozel pobežne. In zapraši sedemkrat za njim! In ga ne zadene! Kar iz kože bi skočil!«

»Smejoč se, je ustavil grof Egge preprič ter je začel priganjati na odhod proti domu, da bi prišli še pred nočjo v koč. Sam je odšel naprej njegovi sinovi za njim in Moser je godrnjal hlačal za Vilijem. Schipper in France sta ostala pri ubiti divjaci.

Močno se je že temnilo in na nebu so blestele že prve zvezde, ko je prispel grof Egge s svojimi sinovi v višavsko dolino, kjer je stala njegova »villa Tram«. Že so imeli kočjo pred očmi, ko je grof Egge zaklical čez ramo: »Bertel, pridi sem k meni!«

Urno je dohitel Robert očeta: »Papa!«

»Ti! Ta reč s kozlom mi ne gre iz glave. Priliki za tako dober strel se ne odrekamo brez tehtnega vzroka, in mene nekako čudno ščegeče po nosu, kakor da tega nisi storil kar tjavendan. V božjem imenu torej, na dan z besedo! Kaj hočeš?«

»Prošnjo imam res. A s kozlom nima to nič opraviti. Schipper mi je rekel —«

»Ze dobro. Česa prosiš?« Robert je premolknil. »Ne bodi hud, papa, a nesramno sem se spet ujel.«

»Igral si?« je vprašal grof Egge v zlo slutnem strahu. »In tvoja obluba lanske poletje?«

»Priznam, da ni bilo prav, ali vedno se izogniti ne moreš. Končno imaš neke ozire —«

»Tako?« mu je vzel besedo grof Egge. »In ozir na moj mošnič? T a te nič ne boli? Ti si mi res pravil! Če dobiš, zapraviš denar za svoj hlev in druge norčije. In če zgubiš, naj trpim jaz. Hvala lepa! In ti tudi povem: to je zadnjič! Koliko potrebuješ?«

»Odgovor je bil nekoliko muden: »Osemnajst —«

»Sto?« »Na žalost ne, papa!«

»Tisoč! Beseda je udarila kakor zadnji krik na pomoč. Potem je bilo tiho med očetom in sinom. Grof Egge se je s sklonjeno glavo pognal naprej, kakor bi hotel s hitrostjo svojih nog ubežati pred to zahtevo. Robert ni poskušal, da bi trgal molk, a držal se je očeta tesno za petami. Pred ograjo okoli lovske kočje je grof Egge obstal. V nastopajoči temi je uprl svoje iskrence se oči v blede sinov obraz in glas mu je drhtel od jeze: »Ta kozla sta bila draga. Drugič hočem loviti ceneje!«

Robert se je oddahnil. »Kdaj potrebuješ denar?«

»Nakazilo mora oditi jutri s pošto.«

»Dobro! Dobil ga boš. A zdaj čuj, Robert! To je bila zadnja nit mojega potrpljenja. Ako mi prideš še drugič kdaj, te pustim v kleščah in če si tudi zlozmiš vrat. Verim se ti z besedo. In jaz to veš, držim, kar sem obljubil. Zdaj pojdi notri!«

»Zahvaljujem se ti, papa, in ti obljubljam —«

»Nič se ne zahvaljuj in nič ne obljubljal! Pošteno si mi skvaril prijeten večer.«

Bluze! Obleke damske, dekliške, fantovske, otroške; plašče v bogati zalogi po zelo nizkih cenah pri
Ljubljana **Belihar & Velepich** Tyrševa c. 35 b

Tinček in Tonček kot detektiva

25.

Na begu

Razbojnika sta jo ucvrla čez prag, kakor da jima je sam peklenšček za petami. Planila sta k avtomobilu in skočila vanj.
»Hvala Bogu,« je dejal debeluhar, »da motor še deluje! Rešena sva.«
Motor je zadržal in avtomobil je s peklenko naglico izginil v noč.

Medtem pa so naši znanci še vedno tičali v hiši in se v temi prekucavali drug čez drugega. Tončku se je nazadnje posrečilo, da je na tleh otipal svečo in jo prižgal z vžigalicami, ki jih je imel pri sebi. Posvetil je naokrog in se začudil: hrabri detektiv Sam je ležal na tleh, zraven njega je stal Janezek — Tinčka pa ni bilo nikjer.
»Križ božji, pa ga vendar nista roparja vzela a seboj?« je prestrašeno vzkliknil.

Naša ljubljena mati, gospa

Jvana Lovko
roj. Meden

so danes zjutraj, lepo pripravljeni za odhod v večnost, izročili svojo blago dušo v roke Stvarnikove, v 88. letu skrbni polnega življenja.

K večnemu počitku na pokopališču pri Sv. Janezu jih spremimo v nedeljo, dne 5. aprila 1936 ob 15. uri popoldne. Vse, ki ste poznali našo dobro mater, prosimo, da se je spominjate v svojih molitvah.

V Cerknici, dne 3. aprila 1936.

Globoko žalujoče družine:

Kržič, Lovko, Rakovec — in vse ostalo sorodstvo.

ZAHVALA. Za premnože dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli ob smrti naše nepozabne sestre, svakinje, ozir. tete, gospodične

ANE PAULIN

blegajničarke Gradbenega podjetja G. Tönnies

kakor tudi za poklonjeno cvetje in vence, za vse dokaze spoštovanja in ljubezni do nje, izrekamo iskreno zahvalo. Posebno zahvalo smo dolžni gg. zdravnikom sanatorija Šlajmerjev dom in čc. sestram bolničarkam za njihovo neizmerno požrtvovanje, kakor tudi čc. duhovnikom in vsem, ki so jo v dokaz spoštovanja in ljubezni spremili na njeni poslednji poti.

Sveta maša zadušnica se bo darovala v ponedeljek, dne 6. aprila v frančiškanski cerkvi Marij. Oznanjenja ob 7 zjutraj. Ljubljana, dne 2. aprila 1936.

Zalujoči ostali.

Zahvala

Ob smrti našega nepozabnega soproga, očeta, starega očeta, brata, svaka in strica, gospoda

Karla Aubla

so nam premnoži izrazili svoje sočustvovanje, počastili milega pokojnika na njegovi zadnji poti, položili mu cvetje na grob. Vse to nam je bila velika tolažba v najbridkejših urah in se iz vsega srca vsem zahvaljujemo.

Sv. Lenart, dne 4. aprila 1936.

Zalujoči ostali.

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petilna vrstica po Din 2.50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službodobne

Trgovski pomočnik

perfekten železninar, z daljšo prakso, se sprejme. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Stalno mesto« št. 4680. (b)

Kuharico

za podeželsko gostilno, pridno, pošteno in snažno, z večletnimi spricvali, staro nad 40 let — sprejme gostilna »Ferega«, Vel. Pirešica, p. Zalec. Nastop takoj. (b)

Pomočnik

za moško in damsko konfekcijo, dober prodajalec, se takoj sprejme. Pismene ponudbe na: Aloma Company d. z o. z., Ljubljana, Aleksandrova 2/I.

Strugar, pomočnika

za les takoj sprejemem. Babič, strugar, Rečica — Laško. (b)

Do 30 čevljarjev

za gojzarce potrebujemo takoj. Delo za dva meseca. Plača za par 40 Din. Vera, Balkanska 29, Beograd. (b)

Raznašalca peciva

agilnega, s svojimi odjemalci in lastnim kolesom, sprejemem. Zasluzek dober. — Naslov in upravi »Slovenca« pod št. 4698.

Vnajem

Trgovski lokal

v Kranju, na nojprometnejši točki, se odda takoj v najem. Priporočila se za urarja, manufakturno, galanterijsko železnino, trgovino s kolesi in šiv. stroji, konfekcijsko, modno, klobučarsko, dežnikarsko in papirno trgovino, torej vse razen špecerije in delikatese, ki je že v hiši. Pojasnila daje lastnik: Franc Majdič, industrijski mlin, Vir p. Dob Domžale. (n)

Razno

Okrog 100 m² zemlje za vrt dobite brezplačno pri Lasanu, Vodnikova 17, Šiška. (r)

Posredstva

Jruden oglaš posredstvo ti hitro proda, če že ne z gotovim denarjem paš kunco ti s knjižico (b)

Lepe stavbne parcele naprodaj. Vprašati je pri Faninger, Celje, Glavni trg 8. (p)

Prodamo

Klobuke

moške, domačega izdelka, Vam nudi po konkurenčnih cenah pri Berniku, Tyrševa 12 (Dunajska cesta). Sprejemajo se vsakovrstna popravila. (l)

Trenčkote

vsa oblačila, perilo itd. — v ogromni izbiri — kupite poceni pri Preskerju, Sv. Petra cesta 14. (l)

Kolesa

malo rabljena, vseh vrst, poceni naprodaj pri »Promet« (nasproti križanske cerkve). (l)

Volna, svila, bombaž

stalno v bogati izbiri v vseh vrstah — za strojno pletenje in ročna dela po znižanih cenah pri tvrdki Karl Prelog, Ljubljana — Zidovska ul. in Stari trg.

Ia orehe

cele vreče po 50 kg 330 dinarjev franko prevoz vsaka železniška postaja, razpošilja po povzetju — G. Drechsler, Tuzla. (l)

Denar

Posojila

na vložne knjižice daje Slovenska banka, Ljubljana. Krekov trg 10

Vloge

Združne gospodarske — Ljubljanske kreditne banke in Združne zveze — poceni prodam. Odgovore upravi »Slovenca« Maribor pod »Grasčina«. (d)

Auto-motor

Avtomobilisti pozor!

Za pomlad Vam Vaš avto strokovno in najceneje prenovi, na novo liča in tapcira Martin Mali — Domžale, specialna delavnica za »Duco« ličanje in tapciranje avtomobilov. (l)

Sirile »Slovenca«!

LETOŠNJE

NOVO BOK PIVO

Delniške družbe pivovarne UNION
je od danes v prometu.

Je izbornega okusa in pravi užitek za vsakega.

Ana Fabian naznanja globoko potro v svojem imenu in v imenu svojega sinčka Radka in vsega ostalega sorodstva pretužno vest, da je bil danes po kratki, težki bolezni poklican pred prestol Najvišjega po večno plačilo, previden s sv. zakramenti za umirajoče, naš najdražji, iskreno ljubljani soproj, oče, brat in svak, gospod

Ivo Fabian

trgovca in posestnika

Zemeljske ostanke nepozabnega rajnega spremimo v nedeljo, dne 5. aprila t. l. ob pol treh popoldne iz hiše žalosti, Studentovska ulica št. 3, da jih položimo na pokopališču pri Sv. Križu v rodbinsko grobnico k večnemu počitku. Svete maše zadušnice se bodo darovale v stolni cerkvi sv. Nikolaja v ponedeljek, dne 6. aprila ob sedmih. Blagega pokojnika priporočamo v molitev in blag spomin. V Ljubljani, dne 3. aprila 1936.

Potrti globoke žalosti naznanjamo, da je zatisnila trudne oči po daljšem bolehanju, v 60. letu starosti, previdena s tolažili sv. vere, dobra mamica, stara mama, sestra in tašča, gospa

Evgenija Hribar roj. Šumi
vdova po industrijalcu

Pogreb nepozabne pokojnice bo v nedeljo, dne 5. aprila 1936 ob štirih popoldne iz hiše žalosti Zaloška cesta št. 14 na pokopališču k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 3. aprila 1936.

Dragica por. Plemelj, inž. Boris, Zoran, Rado, dr. Mirko, Nada por. Stancer, Zenko, Niča por. dr. Cankar, Svetozar, Peter, Jožica in Ljubica — otroci; Emilija Šumi, sestra; Slavko Plemelj, dr. Izidor Cankar in Ivica Stancer, zeti; Jirina roj. Brožik, Vida roj. Jeraj in Branka roj. Sladonja, snaha; Lucija, Marko, Andrejček, Maja, Veronika in Dragotin, vnuki — in ostalo sorodstvo.